

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 68 (3514) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Indiát és a szövetségesek életfontosságú assami repülőtémaszpontjait veszélyeztetik az Észak-Burmában megindult japán támadások

Tovább törnek előre indiai területen a japán és indiai nemzeti csapatok

Sztójay miniszterelnök belépett a Magyar Élet Pártjába

A németek keleti nagy hadászati mozdulatai kétségtelenül a német hadvezetés és az intézkedéseikhez tartoznak, amelyekkel Európa elözönlésének akarnak előbe vágni és ebben az értelemben elsőrendű jelentőségűek — írja Martin Hallensleben, a Német Távirati Iroda katonai tudósítója csütörtöki helyzetjelentésében. A tudósító aztán így folytatja: A keleti arcvonal minél inkább nyugat felé tolódik el, annál inkább érvényesülnek a gyakorlatban is azok az előnyök, amelyeknek a németeknek a belső vonalon folyó harcok nyujtanak. Elképzelhető hogy a következő küzdelemben ez a megfontolás olyan rendszabályokat vált ki, amelynek a háborús eseményeknek új fordulatot adhatnak. A Szovjet mialatt a folytonos harcokban nyugat felé eső területekért küzd, nem kerül olyan helyzetbe, amely katonailag megnevelné kilátását a végső sikerre. Ellenkezően, a Szovjet rövidesen olyan kényszerhelyzetbe jut, amelyben cselekményeit az ellenfél még jobban elő fogja írni számára, mint eddig. Már tisztán földrajzi okok is e mellett a felfogás mellett szólnak. Minél inkább eltolódnak a hadműveletek Európa bizonyos területei felé, annál inkább érezhetővé kell válnék ama hadviselő fél ereje, amely az európai hadieseményekben immár több mint egy év óta erejével rendkívüli módon rakarkoskodott, mert ez a fél mindent, amit most a mérleg serpenyőjébe dobhat, felhasználásra készen tart. Nem titok — és ezen a helyen korábban már kimondottuk, — hogy az Európa nyugati és északi részén bevetésre készen álló német erőktől eltekintve keleten is vannak tartalékok. Ha még ezekhez nem nyultak hozzá eddig, számitásba vették őket céltudatos számitással. Ezekben az összefüggésekben jelentősen kidomborodik annak a ténynek közlése, hogy az összes magyar segítő eszközöket is összpontosítva bevetik a közös hadviselés érdekében. Természetes jelenség, hogy mind a német, mind a magyar katonai vezetőség a legnagyobb tartózkodást mutatja a tekintetben, hogy miként történik ez az összefogása az erőknél. A német csapatoknak Magyarországon való tartózkodása nem lephet meg senkit sem, aki józanul ítéli meg a

helyzetet, mert ez arra szolgál, hogy segítse a magyar erőfeszítéseket Európának minden eshetőséggel szemben való biztosítására. Minden háborúban a katonai biztonság szempontok természetesen megelőznek minden más megfontolást. Világosan látható, hogy a magyar szövetséges az Európa közös harcában fokozottabb szerepet akar játszani minden európai nemzet életjogainak biztosítására, különös tekintettel ama fejlődési folyamatra, amelyet a háromhatalmi szerződésben egyesített államok összeha-

golt hadvezetése a háborúnak adni akar. Magyarország szerepét egyelőre csak tisztán katonai szempontból tekintve, földrajzi fekvése szabja meg. A birodalmi főváros katonai köreiből a szerdán erről kiadott budapesti közleményt azért tekintik jelentősnek mert abból kitűnik, hogy a háromhatalmi szerződés országainak egybehangolt háborús erőfeszítései mennyire különböznek az ellenfelettől. Már ez az összhang is biztosítékot nyujt teljes mértékben arra, hogy a szóban forgó területen a katonai hely-

zetet gyorsan fogják kiépíteni.

A magyarországi eseményekkel kapcsolatban érdekes az NTI zágrábi jelentése.

A horvát főváros politikai körében nagy figyelemre találtak azok a katonai intézkedések, amelyek Délkelet-Európa biztonsága érdekében Magyarországon történtek, valamint a magyar kormány gyökeres átalakítása. A megtett rendszárvályokban természetes és egyben örvendetes fejlődés jelét látják, amely hozzájárul Európa védelmének megerősítéséhez.

A miniszterelnök látogatása a Magyar Élet Pártjában

A MOT jeenti: A Magyar Élet Párja csütörtökön rendkívül látogatott klubnapot és rövid pártértekezletet tartott. A párttagok nagy számban gyűltek össze a párttagok, annál inkább, mert várták a miniszterelnök első látogatását.

Lukács Béla pártelnök bejelentette, hogy Sztójay Déme miniszterelnök korábban már értesítette levélben, hogy kéri a pártba való felvételét és délelőtti látogatást tett nála. Bejelentve, hogy a tagfelvételi bizottság délután tartotta ülését egyhangulag felvette tagjai közé Sztójay miniszterelnököt, aki a pártszabályok értelmében a párt vezére is lesz. A párt tagjai nagy lelkesedéssel és tapsal fogadták az or-

szagos elnök bejelentését, aki szeretetteljes szavakkal köszöntötte a közben megérkező miniszterelnököt. Közölte vele, hogy a párt egyhangú lelkesedéssel vette fel tagjai közé és kérte, ércezzé magára otthon a pártban.

Azután a miniszterelnök mondott hála-köszönetet a pártelnöknek a szeretetteljes fogadtatásért és hangzóiatla, hogy ismeri és nagyrabecsüli azt a szellemet, amely a párt tagjait élénkíti és éppen ezért ma is úgy jött a pártba, mint aki otthon érzi magát. A párt tagjai lelkes eljenzéssel fogadták a miniszterelnök szavait. A miniszterelnök azután elbeszélgetett a párt tagjaival és hosszabb időt töltött barátságos eszmecserevel a párttagok körében.

dást intéztek Rabaul ellen. A repülőgéphordozóhajókról felszállt összesen 150 bombázó és vadászgép jelent meg ott egymást követő hullámban a japán állások felett. A haladéktalanul működésbe lépő erős elhárítás következtében az okozott kár csekély volt. A légvédelem négy bombázót lőtt le.

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jeenti: A brit hírszolgálat arról számol be, hogy az Egyesült Államok haditengerészete a léghaderő számára átvette a RAF egyik légitámaszpontját. Ez az első támaszpont az európai hadszíntéren, amelyet a jelen háborúban az amerikai haditengerészet átvett.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interif jeenti: A nyugati norvég part előtt 14 angol torpedóvető repülőgépek egy német hajókaraván ellen intézett eredménytelen támadása alatt az első jelentésektől eltérően nem három, hanem összesen öt repülőgépet lőttek le. Három közülük egy kisebb és ennek megfelelően gyengébb fegyverzetű biztosítóhajó lett le.

Alaptalan hírek a pápa betegségéről

Róma. (MTI) A NTI, jeenti: Vatikáni körök szerint a külföldi rádióadók által a pápa állítólagos megbetegedéséről terjesztett hírek minden alapot nélkülöznek. Megbízható forrásból származó hírek szerint a pápa a legjobb egészségnek örvend és rendszeren végzi mindennapi munkáját.

Már is megsemmisítették a japánok az Észak-Burmában leszállt angol ejtőernyős csapatok egy részét

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jeenti: A császári főhadiszállás március 23-án este a következő jelentést adta ki:

1. A Közép-Burmától egészen a burmai határig tevékenykedő haderők a hónap közepén átlépték a határt és az indiai nemzeti hadsereg támogatásával indiai földön tovább törnek előre. Ugyanakkor Toungzan vidékén csapataink folytatták a 17-ik brit-indiai hadosztály megsemmisítésére irányuló csapatmozdulatainkat.

2. Március 5-től kezdve az ellenség repülőgépről ejtőernyős csapatokat küldött Észak-Burma bizonyos szakaszaira. Haderőnk harcra-kényszerítette az ellenséges csapatokat és máris megsemmisítette egy részüket.

Genf-ből jelentik: (MTI) A Német TI jeenti: Londonból jelentik, hogy a Daily Express levelezőjének március 22-én Ujdelhi-ből küldött tudósítása szerint az Észak-Burmában a Csingvin folyó felé nyugatra megindult új japán támadás Indiát és a szövetségesek életfontosságú assami repülőtémaszpontjait most már ténylegesen veszélyeztetik. Az assami támaszpontról bonyolítottak le eddig a szövetségesek a Kína felé irányuló legfontosabb légiszállításokat. A tudósító szerint a támadás végső kimenetelét minden valószínűség szerint eldöntőesetű szíjseprint a Burmai eseményekben vizsgálják.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jeenti: Ellenséges repülőgépek csütörtökön hosszabb idő után ismét táma-

Mozi mősora:

APOLLÓ: Makacs Kata.
BELVÁROSI: Sárga kaszinó.
CASINO: Erdélyi kastély.
KORONA: A látszat csal.

Közi a város azok névsorát, akik kivonták magukat a ruhagyűjtési akcióból

Nagyvárad város polgármestere a szegényfelruházási akció eredményéből megállapítja, hogy ámbár a polgárság igen tekintélyes része hazafias és példaadó módon tett eleget a mai idők diktálta követelményeknek, mégis vannak igen sokan, főleg a tehetősebb polgárok között, akik vagy egyáltalán nem, vagy pedig nem megfelelő módon tették eleget kötelességüknek.

Mielőtt a nyilvánosság előtti megjelenés ezeknek a névsora, még egyszer alkalmat öhajtok adni, hogy adakozási kézzességüket bebiztosítsák, éppen ezért a Magyar Ház emeleti nagytermében folyó hó 25-én és 26-án, a városi népjóléti osztály tisztviselő nyugta ellenében még beveszik azoknak az adományait, akik utólagosan jóvá akarják tenni hibájukat, vagy akik bármily oknál fogva nem voltak abban a helyzetben, hogy adakozhassanak.

Az adakozási kötelezettség a város minden lakosára kiterjed vallás- és nemzetiségre való tekintet nélkül és először azoktól várom el, hogy adakozzanak, akiknek anyagi helyzetük közismerten jó és akik a város teherét és vagyonságát polgárai.

A jövő héten a hírlapokban leközöljük mindazoknak a neveit, akik adakoztak és azokat is, akik adakozásból kivonták magukat.

Dr Soós, polgármester.

A nagyváradai rendőrkapitányság felhívása

A nagyváradai rendőrkapitányság a következők közlésére kérte fel a szerkesztőséget:

Keresnek egy olyan orosz hadifogságból megszökött embert, aki Stalingrád mellett dolgozott gyárban és ott ismert egy olyan magyar hadifoglyot, aki a szombathelyi rendőrségen volt a polgári életben hivatali állású.

Ha valaki tud ebben az ügyben felvilágosítást adni, jelentkezzen a rendőrségen I. em. 16. sz. alatt a reggeli órákban.

Értesítés**Pap Ernő harctéri szolgálat után átvette üzletének vezetését**

A fiatal nagyváradai kereskedő társadalom egyik igen rokonszenves tagja Pap Ernő hosszú harctéri szolgálat után ismét megjelent barátai és ismerősei körében. Pap Ernő, aki nemcsak, mint kitűnő sportember, hanem elsősorban, mint szolid és agilis kereskedő akkor tette nevére ismeretessé, amikor a Szent János-u. 4. szám alatt megnyitotta illatszertárát és azt két évtizedes működése alatt a város egyik legismertebb üzletévé fejlesztette. Mintegy másfél évvel ezelőtt a hazafias kötelesség Pap Ernőt is a harctérre szólította, ahol súlyosan megsebesült és a nagyváradai hadikórházba került. Háta a magyar orvosok önfeláldozó működésének, néhány héttel ezelőtt gyógyultan hagyhatta el a kórházat és mint munkaképes rokkantat hazabocsajtották.

Pap Ernő újra átvette üzletének vezetését és testileg-lelkileg megédesve, fokozottan látott munkához. Több ismert derűs jövedélvel vásári közönségének rendelkezésére álljon. Legelső dolga volt a székfoglalási újján rakttárat pótolni és most már dusan felszerelt üzletével, a legjobb márkájú áruval várja a régi vevőit. Reméljük, hogy a váradai közönség, amely mindig tanujelét adta a kötelességüket teljesítő és a hazáért áldozatokat hozó megegyezésnek Pap Ernővel szemben sem vonja meg támogatását és azzal honorálja az agilis, rokonszenves kereskedő igyekezetét, hogy a Szent János-u. 4. szám alatti illatszertárában szerzi be illat- és parfüm- és háztartási cikkét szükségleteit, ahol biztosítva van szolid, és olcsó kiszolgálás.

Éjszakai sötétségbe borítják a környéket a Vezuvól felszálló hamufelhők

Ankora. (MTI): Csütörtökön este jelentették Nápolyból, hogy a Vezuvól sűrű hamufelhők szálltak egészen Bari városáig. Még reggel 10 óra előtt is oly sötét volt a hamufelhő miatt, hogy lámpát kellett gyújtani és a baromfiak ismét elültek, mert azt hitték, hogy este van. A nápolyi székesegyházban háromnapos külön ajátosságot tartanak.

Mivel csalogatta villájába az áldozatait Petiot?

Párizsból jelentik (MTI): A NTL. jelentik: Petiot gyilkossági ügyében fordulat állott be. Az orvos öccse néhány nappal ezelőtt egy letartóztatott embernek elmondta, hogy a bátyja 50-60 embert ölt meg. Azzal csalogatta őket a villába, hogy kicsempészi őket Dél-amerikába. Általában 50.000 frankot fizettek neki, azután kicsempészcé helyett injekcióval elpusztította őket.

Hogyan akarja biztosítani a város a jövő évi tűzifa mennyiséget?

Nagyvárad, márc. 24. A polgármester, hogy a jövő évi tűzifaellátás kérdését biztosítsa, már most szükségesnek tartotta, hogy a kellő intézkedéseket tegye. Ebből a célból, 1944. március hó 14-én egy értekezletet tartott a m. kir. Erdőgazgatóság, a nagyváradai kijelölt tűzifaerkeskedők és a közellátási felügyelőség bevonásával és ennek alapján előterjesztést tett a földművelésügyi miniszter úrhoz, amelyben a következőket kérte:

1. Mindenekelőtt a város tűzifaerkeskedőknek 240.000 ürméterről 340.000 ürméterre kérte felemelni, mert ilyen mennyiséget kapnak a többi hasonló városok is, köztük olyanok, amelyek még gázvezetékekkel is el vannak látva.

2. Ha ez nem volna lehetséges, a köz-

intézmények, kórházak, iskolák és hivatalok részére kérte, hogy a kontingenst felül legalább 70.000 ürméter utaltassák ki a ezen mennyiséget feltétlenül még a nyár folyamán szállítsák le, hogy ne legyen kénytelen a város vezetősége a lakosság szükségletét szolgáló fából a közintézményeket ellátni.

3. Minthogy a MÁV részére minden vagomból 60%-ot át kell adni, ezen mennyiséget, azaz 15.000 ürmétert feltétlenül kipótolni kérte.

4. Kéri a polgármester, hogy a város részére kiutalt tűzifamennyiség kitermelése után járó természetbeni juttatást, (vasráf, kerék, vaspatkó, vasszegszalonna, emberi és állati élelem) közvetlenül Nagyvárad kapja meg, hogy ezáltal a város részére szükséges termelést elő tudja segíteni.

5. A város kérte, hogy mivel a termelési viszonyok nagyon súlyosak, a város részére engedessék át 1500 hold kincstári erdő, ahol a nagyváradai fakereskedők a termelést elláthatnák a ahol kitermelhető volna azon mennyiség, amely Nagyvárad város részére szükséges.

Ez irányban a polgármester legutóbbi budapesti útja alkalmával tájékozódott a ott elvileg lehetségesnek tartották a kérés teljesítését.

A polgármester külön előterjesztést tett a belügyminiszterhez, amelyben hivatkozással a Városok Szövetségének legutóbbi határozatára is, kifejtette, hogy a lakosság tűzifával való ellátása a közrend és köznyugalom kérdése és éppen ezért kérte a belügyminisztert, hogy egyrészt hívjon össze egy faértekezletet a szakminiszterek közbenjöttével és a városok vezetőinek körbenjöttével másrészt a fenti konkrét javaslatokat, amelyeket a földművelésügyi miniszterhez tett, a maga részéről is támogatása.

Továbbra is tilos a tánc és politikai gyűlések rendezése

A Magyar Országos Tudósító jelenti:

A mai naptól kezdve a színházak és mozik újra tarthatnak előadást. Ugyancsak tarthatók hangversenyek és sportversenyek. Engedélyezik ezenkívül a részvénytársasági, vármegyei, városi és egyéb közgyűlések megtartását is.

A fenti hírrel kapcsolatban a nagyváradai rendőrkapitányság a következőket közli:

Belsőbiztonsági rendelet értelmében színházi és mozil előadások, sport- és

Hová kell fordulni azoknak, akik a honvéd munkavezető törzsektől munkaezert, járművet akarnak igényelni

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A termelés sikerének egyik legfontosabb előfeltétele a munka kérdésének helyes megoldása. Nálunk háborús időkben a honvédelmi törvény gondoskodik arról, hogy a kormányzat ezt a kérdést törvényes alapon az ország érdekében sikerrel megoldhassa. A törvény végrehajtó szervei a honvéd munkavezető törzsek. A honvéd munkavezető törzsek feladata, hogy ahol különféle háborús célok miatt a termelő munka számára szükséges munkaezert vagy munkaezert a rendes békeviszonyok szerinti módon megfelelően biztosítani nem lehet, a törzsek egyetértésben az illetékes polgári hatóságokkal, a honvédelmi törvény alapján polgári munkaszolgálat, vagy munkaezerteket bocsássanak a termelők rendelkezésére. Ezen túlmenően, ahol a munkafegyelen és a munka sikerének érdekében megkívánja, ugyancsak a polgári hatóságokkal és az érdekeltekkel egyetértésben a munkaezert törzsek a munkaszolgálat, ha szükséges egész vállalatok személyzetét, katonai vezetés alá vonják és katonai vezetés alatt alkalmazzák termelő munkára.

Ezzel egyidejűen a munkások szociális jólétéről, élelmiszer, ruházatkészlet biztosításáról és egyéb jogos magánérdekeik megóvásáról is gondoskodik. Honvéd munkavezető törzsek vannak többek között Nagyváradon, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Besztercén és Csíkszeredán.

Aki a munkavezető törzsektől munkaezert, vagy munkaezert, járművet stb. akar igényelni, annak először az illetékes polgári hatóságokhoz kell fordulnia, abból a célból, hogy a hatóság igazolja kérelmének jogosságát, illetve szükségességét. Az igénylést a munkavezető törzsek gyorsan, minden felesleges formáság mellőzésével intézik el.

Dr. P. Rösch Bertalan tartja a férfiak lelki gyakorlatát

A váradolasi Szentlélek plébániatemplomban március 26-tól április 1-ig minden este fél 7 órakor lesznek a lelki gyakorlatok beszédek a férfiak részére. A szentbeszédeket dr. P. Rösch Bertalan kapucinus atya tartja.

A lelki gyakorlat bensőséges találkozás Istennel. Ujítsuk meg lelkünket Isten gondolatainak fényességében és minden férfi használja fel a kegyelem idejét, hogy a lelki gyakorlatok bőséges kegyelmi áradása az ég, egyházunk, édes hazánk, a társadalom és családunk javára szép gyümölcsöt érleljen.

Hivatalba lépett a Sztójay-kormány

A miniszterelnök meglátogatta a két ház elnökét, a MEP elnökét és vitéz Imrédy Bédiát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Sztójay Döme miniszterelnök csütörtökön korán reggel megjelent hivatalában és ott megbeszéléseket folytatott, majd később látogatást tett Tasnádi-Nagy Andrásnál, a képviselőház elnökénél, báró Perényi Zsigmondnál, a felsőház elnökénél, vitéz Lukács Bélánál, a Magyar Megújulás Pártja országos vezetőjénél.

Jaross, Jurcsik és Kunder miniszterek átvették hivatalaik vezetését

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Jaross Andor belügyminiszter csütörtökön délelőtt megkezdte hivatali működését. Fogadta a minisztérium osztályfőnökeit, azok helyetteseit, akiket Tomcsányi Kálmán adminisztratív államtitkár mutatott be a miniszternek.

Jurcsik Béla, a közellátásügyi minisztérium vezetésével megbízott földművelésügyi miniszter csütörtökön délelőtt fogadta a minisztérium főtisztviselőit. A minisztert a tisztviselői kar élén Jakabffy Károly üdvözölte. Jurcsik Béla miniszter válaszában hangoztatta, hogy Magyarország a szövetségesei iránti hűséggel töretlenül, odaadással teljesíti azokat a kötelezettségeket, amelyekre a győzelem kiérdemléseért és a béke elérésére szükség van. A minisztérium feladatai súlyosak. Meg van azonban győződve, hogy a nemzet lelkében átéri, hogy az önző anyagiaságon felül, az örök szerethez vetett hit szükségessége élete fenntartásához s akkor meg tudjuk oldani a reánk váró feladatokat. Azokat, akik utjába akartak állni a cél eléréséért vissza kell fordítanunk. A zsidókérdés megoldása feltétlenül szükséges, de szükség van egyéb kérdések megoldására is. Munkatársaitól a legmesszebbmenő áldozatkésztséget kéri; fanatikus és megértő baráti közreműködést kíván.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium tisztviselői karát tisztelgett Kunder Antal miniszter előtt, abból az alkalomból, hogy átvette a minisztérium vezetését. A tisztviselők élén Markos Olivér államtitkár köszöntötte a minisztert, aki válaszában rámutatott arra, hogy nem kell bemutatkozni, hiszen már együtt dolgozott a tisztviselőkkel. Az elbúcsúzás óta eltelt néhány év alatt — mondotta a miniszter — még jobban elmélyült barátság alakult ki a tisztviselői karral.

Korainak tartja még, — mondotta, — hogy már most részletekbe menő tervet állapítson meg, különben is a tettek korát éljük, ezért

csak néhány szempontra akar rámutatni.

— Az első szempont az, hogy a mai idők legnagyobb veszedelem az orosz bolsevizmus. Egyetlen tényező, amelyre ennek leküzdésében számíthatunk, a német haderő. Természetes tehát, hogy ezt a katonai barátságot, őszinte politikai barátsággal és együttműködéssel kell erősíteni.

— A második szempont, ami a közlekedés és kereskedelem körébe tartozik, ezeknek a teendőiknek elvégzése. A minisztérium a magyar érdekek képviseletére hivatott. Tisztviselőkarának feladata a nyitott és

férfias védelem, a magyar érdekek védelme, de mindenkor olyan baráti szellemben, amely a másik fél részére is bizonyossá teszi, ennek a barátságának őszinteségét.

— A harmadik szempont az, hogy nekünk ebben a háborúban győznie kell. Ha elveszítjük, csak a föld marad meg, de a nép és az állam elveszett. Aki csak kevéssé is megintoz, a győzelem esélyét elveszti. Bizzunk a győzelemben mint ahogyan én is bízom abban, ezért vállaltam ezt az új feladatot. Munkatársaim tartásuk tehát szem előtt, a győzelemben vetett biztos hit és a szovjet legyőzésére fenn-

Magyarország beáll a harcoló arcvonalba, amely a Baltikumtól a Fekete-tengerig terjed

Berlin. (MTL.) Dr Siegfried Horn, a Német Távirati Iroda diplomáciai tudósítója írja:

A külügyi hivatal hétfői sajtóértekezletén egy kérdésre válaszolva, utaltak arra, hogy a katonai fejlemények során szükségessé válhat Délkelet-Európa intenzívebb erőki-fejtése a hármasegyezmény hatalmainak közös feladatai és céljai érdekében. A most már közzétett hivatalos közleményekből kitűnik, hogy Magyarország a bolsevizmus és angol-amerikai szövetségeseinek cselszövényei elleni európai elhárító harc keretében aktívabb szerepet kíván játszani. Aki a katonai szükségességeket ismeri és tudja, milyen pontosággal szokott számot vetni a Német Birodalom politikai vezetése az ilyen szükségességekkel, nem fog csodálkozni a megtett rendszabályokon. A hivatalos közlésekből világosan kitűnik, hogy Magyarország és Németország a maguk és Európa érdekében rendszabályokat tettek, amelyek semmiben sem érintik Magyarország önállóságát és nem csorbítják jogait, hanem kizáróan azt a célt szolgálják, hogy kifelé és befelé minden erővel szolgálják Európának a közös ellenség elleni harcát és kiküszöböljenek minden beférési lehetőséget.

Német részről az utóbbi időben ismételt utaltak arra, hogy a háború — ügylátszik — dráma csúcspontjához, egyben döntő fordulópontja felé közeledik. Ilyen körülmények között nem lehetne teletelőséget vállalni a végső győzelemhez hozzájáruló akciók egyetlen biztosítás figyelmen kívül hagyása nélkül. Nemcsak az európai szabadságharcban vezető német nemzet,

hanem az azonos feladat elé állított fegyvertársak is igényt tarthatnak mesze tekintő és gondos előkészítésre, oly helyzetekkel szemben, aminek a kelet felől való fenyegetésből keletkezhetnek. — Minthogy ilyen fenyegetés jelei nemcsak propagandisztikus és poli-

álló egyetlen tényezővel, a német haderővel való együttműködést.

A miniszter szavait nagy tetszéssel fogadták.

A budapesti bolgár követ teája a magyar sajtó képviselői részére

A MTI jelenti: Naumov, budapesti bolgár követ csütörtökön délután ismét látta vendégül a magyar sajtó több képviselőjét. A követ meleg szavakkal üdvözölte az újságírókat és kifejtette, hogy budapesti állomás-helyén most az a célja, hogy a magyar nép szellemét is megismerje. Az újságírók a magyar szellem kifejeződés, ezért szoros kapcsolatot akar fenntartani a sajtó munkásaival. Diplomáciai pályafutása során a világ sok államában megfordult már, de sehol sem érezte magát annyira otthon, mint Magyarországon, ahol első pillanattól fogva megfogta

ennek az országnak a bolgár szellemhez közelálló lelkiségét. Itt mindenütt csak barátokkal találkozott, de örömmel állapíthatja meg, hogy Bulgáriában is a legnagyobb rokonszenvet érzik Magyarország iránt. Most mindkét nép nehéz napokat él át, de szilárd meggyőződése, hogy nem sokára felvirrad rájuk a szebb és boldogabb kor hajnala. Magyarország kormányzójának mindenütt tiszteletben tartott személye záloga a szebb magyar jövőnek. Szívvel kívánja, hogy Magyarország elfoglalja azt a helyet, amely Európában őt megilleti.

Gazdasági kérdésekkel foglalkozik a török országgyűlés

Ankarából jelentik: (MTL.) Az Interinf jelenti: A török országgyűlés most kezdődő ülészakájában elsősorban gazdasági kérdésekkel foglalkozik, törökön a drágulás, az üzérkedés és az ezzel kapcsolatos visszaélések s visszásságok kérdésével. Több képviselő szokatlanul heves bírálatokkal és szemrehányásokkal árasztotta el a kormányt és főként a kereskedelmi, gazdasági és pénzügyminisztereket érte támadás. Kedden este fejezték be a vitát, amelynek során több törvényi megváltoztatást, megszigorították, kiterjesztették az árelőnézési bizottság hatáskörét és gondoskodtak a követet rendkívüli törvényszékek felállításáról. A hivatalnokai kar megvesztegetése ellen hozott törvényszékek felállításáról. A hivatalnokai kar megvesztegetése ellen hozott törvények megváltoztatása és megszigorítása könyörtelen intézkedéseket ír elő. A vita végén az országgyűlés 251 szavazattal 57 szavazat el-

lenében, bizalmat szavazott meg Saradzsoglu kormányának. Politika: Törökben hangsúlyozták, hogy az eddigi egyhangú szavazások helyett a megjelent képviselők egy része szavazott a kormány ellen.

Még mindig ingatagok az amerikai állások Cassinónál

Amszterdamból jelenti: (MTL.) Mint a brit hírszolgálat jelenti Washingtonból, Stinson, az Egyesült Államok hadügyminisztere csütörtökön a sajtóértekezleten kijelentette, hogy az amerikaiak állásai Cassinónál még mindig ingatagok. Hozzátette, hogy az a mód, amiként a németek ott védekeznek, ismét arra a józan megítélésre indított bennünket, hogy milyen erős még az ellenség

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér. Kapható a MAGYAR LAPOK árusáinál

Az 52-ik
M. KIR.
OSZTÁLYSORSJÁTÉK

játékterve páratlan esélyeket nyújt.
Egy sorsjeggyel szerencsés esetben nyerhető:

Egymillió P.

A nyeremények összege több, mint

Tizenötmillió P.

Tutalom: **600.000 P.**
Főnyeremény: **400.000 P.**

Nyeremények:

200.000 P.,
100.000 P., 75.000 P., 60.000 P.,
3x50.000 P., 5x40.000 P., 1x30.000 P.,
22x200.000 P., 2x15.000 P., 30x10.000 P.

és még számos közép és kisebb nyeremény.

A sorsjegy ára: nyolcadnyved 161 egész osztályonként: P 5. — P 10. — P 20. — P 40. —

A sorsjegy kapható az összes főárusítoknál.

Huzás kezdete április 13.

Göbbels dr. „a végső akadály”-ról

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Göbbels dr. birodalmi miniszter a „Das Reich” című hetilapban megjelent cikkében „A végső osztály” címet adta. Megálapítja ebben, hogy az ellenséges oldalon a háboruban részt vevő országok mindegyike más és más háborús célokat követ és e célok néha nagyobb mértékben ellentétben vannak a szövetségeseik terveivel, mint az ellenfelükével. A dolgok folyékony hazamállapotban vannak és valószínűleg így is maradnak addig az óráig, amikor az ágyuk elhallgatnak és helyettük a béke harangjainak ércetorka nyílik meg. A háború — ha egyáltalán — csak jó idő múlva befejezése után, fogja lelepezni végső titkait. Mindaddig azonban megmarad a talányok talányának. Ennélfogva haszontalan dolog volna a háború egyes eseményeit előre meghatározni akarni. Csak egy szilárd álláspont van, amelyből a hadviselő országok és vezetőik kiindulhatnak és ez a teljesen változhatatlan énnélfogva az események által is rendíthetetlen eszméj elképzelés és komoly célratörés, amelyen maga a háború nyugszik. Ez a legfőbb záloga a győzelemnek. Az ellenséges koalíción belül történő minden hatalmi eltolódás magával vonja a háborús célok eltolódását is. Ezzel szemben mi abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy azokat a célokat, amelyek a háború kezdete óta lebegnek szemünk előtt, ma is

teljesen fenntarthatjuk. Rajtuk a háború válságai többé nem változtathatnak, mert ellenségeinknek a mi nemzetj életünk lényege ellen irányuló célkitűzései folytán tuljutottunk a válságokon. Mi egyszerűen létünkért harcolunk, mint nemzet is, mint nép is. Időközben azonban a nyugati elv ellenséges odalon a politikai válság feltartóztatatlannul halad előre.

A mi ellenségeink, akik a háborút ránk kényszerítették, ma már egyáltalán nem mernek kételkedni a német nép kemény háborús lelkiületében. A német nép arcúlatán a háború ötödik évében kirajzolódott a gond és szűkség barázdái és néha ugylátszik, mint ha verejtékkel és vérrel telítődnek meg ez a harc, de belső nagyságában

mindig csak nyer és a világnak olyan hősiesség képét mutatja, aminő a mostani időkben másutt idegenné vált. De hogyan volna lehetséges, hogy ez az élő és naponkint újból megnyilatkozó érzület végül is ne vezetne sikerre?

Ellenségeink hazugságai és kísértései hatástalanul pattannak le erkölcsi keménységünk és helyállásunk páncéljáról. Mi már tulhajtottunk az út nehezén. El fog jönni az óra, amikor a döntés előtt a végső akadályokon kell keresztüljutnunk. Ebben az ugrásban rejlik a nagy megmenekülés, mert a másik oldalon egy szebb béke tényleg tárul fel a világ. Legyen ez a béke méltó ahhoz a harchoz, amelyet vivünk és igazolja ezzel az áldozatokat, amelyekért hoztunk.

Fa- és szénosztás március 27-től 31-ig

Értesitem a város közönségét, hogy a tűzifa folytatólagos szénosztását a következőkben szabályozom:

Minden fehér és piros tűzifalappal rendelkező lakos az alant felsorolt kereskedőknél és időben 100 kg. tűzifát vehet át, míg bármely szénkereskedőnél 50 kg. szén szerezhet be.

Felhívom a kereskedőket, hogy a jelen hirdetésben foglalt utcák lakói részére a 100 kg. tűzifa kiszolgálása alkalmával a kiszolgáltatást a tűzifaellenőrző lap januári havi rovatába jegyezzék be.

Március hó 27-én, hétfőn:
Heiler fatelepen: Török Ignác-u. 1—119 házszámig.
Vlád fatelepen: Endresz György, Retek, Szunyogh, Kisfaludy, Fácán-utcák.

Zathureczky fatelepen: Árpád vezér 1—91 házszámig.
Hajdu fatelepen: Árpád vezér út 92-től végig, Szent József-u. 1—66.
Dr. Grosz fatelepen: Hitler Adolf utca.

Csikós fatelepen: Ciano, Bartha Károly, Endrődi utcák.
Vitéz Tarr fatelepen: Ferenc Béke utcák.

Erdélyi Fa- és Szénkeresk. Ghillányi-u. 26. (Topa) fatelepen: Sall Ferenc-u.

Ungváryné Ghillányi-út 26. fatelepen: Szaniszló-u.

Március hó 28-án, kedden:
Heiler fatelepen: Török Ignác-u. 121-től végig, Szent Anna-u.

Ungváryné Ghillányi-út 26. fatelepen: Lukács György, báró Eötvös Patakyl Tibor, Gerliczy utcák.

Március hó 29-én, szerdán:
Heiler fatelepen: Rét-u., Petőfi-u.

Ungváryné Ghillányi-út 26. fatelepen: Horthy Miklós-út, Rákóczi-út.

Március hó 30-án, csütörtökön:
Heiler fatelepen: Pray György, Pázmány Péter, Rádl Ödön, gróf Széchenyi püspök, Apostol, Szent József-u. 67-től végig, Thaly Kálmán, Stóbl Alajos, Fráter György, Stark Gyula, Tomory Pál utcák.

Ungváryné Ghillányi-út 26. fatelepen: Karácsony püspök, Sztáray Tyersánszky, Michel Angelo, Fraknói Vilmos, Meszes püspök, Szent Antal, Benczur, Korniss, Kele vezér, Marconi, Kölcsev utcák.

Március hó 31-én, pénteken:
Heiler fatelepen: Rogerius kanonok, Wekerle Sándor, Szőlőtelep-utcák.

Özv. Ungváryné: Franklin, Kinizsi, Rátkai, Dante utcák lakói.

Fenti utcák lakói március hó 31-ig vehetik át a részükre járó tűzifa mennyiséget.

Nagyvárad, 1944. március 22-én
Dr. Soós s. k. polgármester.

Súlyos elhárító harcok folynak a Bug középső szakaszán és a Dnyeszter, továbbá Proszkurov és Brody között

Cassinonál ismét összeomlottak az összpontosított támadások

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirali Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: A Krimi-félszigeten Kercsnel és a szivasi hídfőnél német és román csapatok visszaverték a szovjet támadásait. Az ukrainai Bug alsó folyásánál levő hídfőállásaink ellen intézett gyengébb ellenséges támadások és néhány ellenséges átkelési kísérlet sikertelen maradt. Az ukrainai Bug középső folyása és a Dnyeszter között, valamint a Dnyeszter mentén Proszkurov és Brody közötti területen továbbra is súlyos elhárító harcok folynak a számbeli fölényben levő ellenséges erőkkel. Ezekben a harcokban 34 szovjet páncélos pusztítottunk el. Kovel helyőrsége visszaverte a bolsevisták újabb támadásait és a városba behatolt 10 ellenséges páncélos közül hatot szétlőtt. Kovelről északra csapataink kemény harcok után megállították az ellenséget. Vitebszktől délre a bolsevisták páncélosokkal támogatott újabb átkelési kísérletét megghiúsítottuk. A narvai arcvonalon az ellenség több ízben kísérelt meg sikertelenül támadást. E harcokban különösen kitűntette magát Schmidt vezredes parancsnoksága alatt álló 850 gránátos ezred.

Délnémetországban Cassinonál az ellenség több támadása, melyet a város északi része ellen intézett, összpontosított ellenségi tüzünkben összeomlott. Az adriai parton vis-

szavertük az ellenséges előretöréseket. Saját rohamcsapataink sikeres vállalkozás közben felmorzsolták az ellenség több támaszpontját.

Északamerikai repülőgépek tegnap támadást intéztek a birodalmi főváros ellen. A felhős égbolt mellett, földi tájékozás nélkül találmóra dobtak le bombákat lakónegyedekre. Bár az időjárás az elhárítás szempontjából kedvezőtlen volt, lelőttünk 19 ellenséges repülőgépet, köztük 13 négymotoros bombázót.

Brit gépek mára virradó éjszaka támadást intéztek a Rajna-Majna-vidék, különösen Frankfurt ellen Károk keletkeztek és a lakosságnak veszteségei voltak. Északai vad-

szaink és a léghárítás megsemmisített 55 ellenséges négymotoros bombázót. Ezt megelőzően néhány repülőgép zavaró támadásokat intézett néhány közép-németországi helység ellen. Becker főhadnagy, az egyik vadászvezetője egy-maga 5 ellenséges bombázót lőtt le ez alkalommal.

Német repülőgépek jó hatással támadtak egyes londoni célpontokat. A haditengerészet biztosító járműveit a holland partok előtt három ellenséges repülőgép sikertelenül támadta. A támadó gépek közül kettőt lelőttek, a harmadikat találatokkal felgyújtottak.

42 négymotoros bombázót lőttek le a németek a Birodalom északi és északnyugati részén

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: Csütörtök délelőtt északamerikai bombázók nagy erőkkel berepültek — vadászkísérettel — Németország északnyugati és északi területe fölé. A védelem azonnal harcra vetette a német vadász- és rombolókötelékeket. A déli órákig — a beérkezett jelentések szerint — a légi harcban elpusztult északamerikai repülőgépek sorozatosan zuhantak le.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: Az időjárás március 23-án lehetővé tette a vadász és romboló gépek hatálos bevetését az amerikai bom-

bázók ellen, amelyek erős vadászvédelemben hatoltak be német terület fölé. A részben egyes felhőkarok között vívott légi harcokról már vannak ellenőrzött jelentések, melyek szerint 42 négymotoros amerikai bombázót és több vadászgépet semmisítettünk meg. Azoknak a gépeknek sikereiről nem érkeztek jelentések, amelyekről még nem ismeretes, vajon sikerült-e érintkezésbe jutniok a meglehetősen tervszerűtlenül eljáró ellenséges kötelékekkel.

Hogyan vesztegették meg Benesék az európai zsidó sajtónagyságokat?

A zsidóság a múlt század közepe óta jutott mind nagyobb szerephez a modern sajtóban. A zsidóságra nézve két szempontból is kívánatosnak látszott a sajtónak minél nagyobb mérvű birtokbavétele. A napisajtó mint tömegfogyasztási cikk nagyszerű üzleti kilátásokkal kecsegtetett. Olyan üzleti lehetőségekről volt itt szó, hogy nem lehet csodálkozni, ha a profit iránt érzékeny zsidó plutokraták kezdetől fogva élénk érdeklődést tanúsítottak a sajtó iránt. A mozgó tőke különben is többnyire a zsidók kezében volt s így a zsidó kapitalizmus könnyűszerrel rátehetette a kezét már a fejlődés kezdetén a vezető nagy lapokra és sajtóvállalkozásokra. Így a zsidóságnak már a múlt század nyolcvanas-kilencvenes éveiben dön-

tő befolyása volt a nyugateurópai államok sajtójában.

De a zsidóság az üzleti lehetőségek felismerésén kívül azzal is tisztában volt, hogy a sajtó rövidesen egy új nagyhatalommá fog fejlődni, a közvélemény irányítására és kialakítására döntő befolyása lesz. Tudta a zsidóság, hogy a sajtó az elkövetkező évtizedekben a politika és diplomácia leghatásosabb fegyvereként fog szerepelni, tudta, hogy a sajtón keresztül milliós tömegek akarátát, gondozását, cselekvését és magatartását lehet irányítani. A zsidóság sejtette, hogy a sajtó birtokában — elhatározó módon szólhat bele a világseminyek alakulásába. Mindez még inkább arra sarkalta, hogy ahol csak lehet, rátegye kezét a sajtóra.

birtokába. (Demokratengresse im Lichte Prager Beheimakten, kiadta a nemzeti újságírószervezetek uniója és a német Külügyi Hivatal). Egyetlen cikk keretében nem ismertetjük a prágai külügyminiszterium, harmadik hírszolgálati osztályának egész titkos irattárát, meg kell elégednünk néhány kirívó és jellegzetes eset bemutatásával. A legérdekesebbek természetesen azok a páncélszekrények legmelyén elhelyezett aktakötegek, amelyek a hírszolgálati osztály igen tekintélyes sajtó- és propaganda alapjának felhasználásáról nyújtanak tájékoztatást.

A nyugták és elismervények száza sorakoznak egymás mellé annak bizonyosságául, hogy a benesi rendszer az adófizetőkől kiperéselt hatalmas összegekkel tudta csak a külföldi sajtó kedvező magatartását biztosítani. Ezekből az oly féltve őrzött aktákból, levelekből és nyugtákból minden idők legnagyobb szabású korrupciója bontakozik ki előttünk. Háttérben a két főhőssel, az egyik Benes a nyugati demokráciákban annyira kedvelt és népszerű egykori cseh külügyminiszter, a másik Jan Hajek, a sajtótők, akik körül ott nyúzsognak a párizsi, londoni, genfi, bécsi, belgrádi sajtózsídók. Prága két évtizeden át gyülekező helye volt a zsidó emigránsoknak és a hozzájuk tartozó elemek-

A zsidó sajtóerkölcs

A tőkeérdekeltség, az üzleti kapcsolatok szükségszerűen magukkal hozták a zsidóság befolyásának érvényesülését a sajtó szellemi irányításában is. A zsidó kiadók és finanszírozók természetesen zsidók kezére jutatták a lapok szerkesztését és vezetését is. Ily módon üzleti és szellemi vonatkozásban egyformán zsidó irányítás alá kerülő sajtó mélyreható átalakuláson megy keresztül. Amíg régebben az igazság, a becsület, a tisztesség s a tiszta nemzeti érdekek szolgálata voltak a sajtó munkáját irányító események, most a legfőbb cél, a legfontosabb alapelvek a minél nagyobb haszon, a lehető legnagyobb nyereség elérése lett. Ehhez főleg két út vezetett és a zsidó sajtóvezetők igyekeztek mindkettőt a lehető legnagyobb mértékben ki is használni. Az egyik út a lapnak valamely tőkeérdekeltség szolgálatába állítása, a másik lap elterjedtségének, példányszámának növelése. Így honosodott meg egyrészt az a rendszer, hogy a lapok különféle pénz-, tőke vagy egyéb érdekcsoportok szövívőivé lettek, másrészt a példányszám növelése érdekében a napi szennzációk hajszol-

lása lett divattá, ami később egészen az alantas érzésekre és ösztönökre való spekulálásig fajult. Közönséges bűncselekmények, társadalmi botrányok, erkölcsi elfajzások mindennapi főtémává lettek.

Az alantas hang, a rágalmazás és hazugság egészen meggyökört jelenségé váltak. A zsidóság által uralt sajtó erkölcsrajzában végül egy egészen különálló fejezetet érdemel minden képzeletet felülmúló, szédítő aranykorruptió. Ezekről a sajtó vesztegekről aránylag csak kevés adat kerül nyilvánosságra, mert az érdekeltek érthető okokból ezeket az ügyeket a legnagyobb titoktartással kezelik. Mégis már az első világháboru idején az adatok és bizonyítékok egész tömege kijutott a nyilvánosság elé. Ezekből megtudtuk például, hogy a cári kormányzat milyen hatalmas összegekkel igyekezett a francia sajtót megvesztegetni és az orosz érdekek és törekvések melletti állásfoglalásra rábíri.

Nemrégiben Rudolf Urbán a prágai külügyminiszterium titkos irattárának átvizsgálása során újabb megdöbbentő adatok egész tömegének jutott a

Mielőtt

ZONGORÁT venne, eladna, vagy javíttatna, forduljon bizalommal szakemberhez.

Jámor Antal

zongorakészítő-hangoló
Várady Zsigmond utca 31. szám
Telefon 13-05

nek. A cseh főváros az összekötő kapcsolatot játszotta a nyugati demokráciák és a zsidó bolsevista Szovjetunió között. Csehszlovákia a bolsevizmus Közép-Európa előretolt nyakajója volt, Prága pedig valóságos tűzfészkek minden zavar és nyugtalanulás kiindulópontja. Mindenekelőtt a párizsi sajtó állt Benesék és Hajekék szolgálatába. A legtöbb lap rendszeres szubvenciót kapott azért, hogy Csehszlovákiát mindig a lehető legkedvezőbb színben tüntesse fel. Az újságíróknak egész sora kapott átlagban havi 1000 frankot a párizsi cseh követségtől azért, hogy Csehszlovákiával szemben barátságos magatartást tanúsítsanak. A Hajek-alap feltűnő érdeklődést tanúsított Weisz Lujza iránt, aki L'Europe Nouvelle című folyóirat kiadója. Az irattárban csaknem húsz évre visszamenően megtalálhatók ennek a zsidó nőnek a nyugtái. A nyugták szövege a következő: „Elismerem, hogy aláírásum elnevében a prágai külügyminiszterium egy borítékát kaptam kézhez a párizsi csehszlovák követség közvetítésével.

A „drága” Weisz kisasszony

A borítékok két darab csekket tartalmaztak éspedig egyet négyszáz fontról, mint az L'Europe Nouvelle 400 példányára szóló előfizetést, a másik 30.000 frankról volt kiállítva és Weisz Lujza nevére szült. 1930-ban a Weisz kisasszonynak és folyóiratának folyósított összeg már elérte a százezer frankot. Mondanunk nem kell, hogy az előfizetés sem egyéb, mint a lapnak nyújtott szubvenció egyik formája. Hasonló támogatásban részesült a La Monode Slave c. ugynevezett tudományos folyóirat is. Ennek kiadója egy Eisebann Lajos ne-

vű zsidó volt. A lap főfeladata az volt, hogy a tudományos világban Csehszlovákiát és politikáját népszerűsítse. A lap fentartására a prágai sajtó-alap évi 150.000 frankot költött, Eisebann különben az első világháborúban fontos összekötő szerepet játszott a cseh emigráns csoport között. A háboru után ez a zsidó is tagja volt annak a katonai bizottságnak, amely Pellé tábornok vezetése alatt érkezett Prágába. Később a Sorbonnon utóda lett Ernest Denis neves francia történésznek a cseh történelmi tanszéken. egyidejűleg átvette az említett folyó-

FURCSA NÉNI

Írta: Papp Imréné

A háromemeletes bérház új lakója a házmesternével beszélgetett.

— Már körülbelül mindenkit ismerek, — mondta a fiatalasszony, — csak azt a rezzketős fejű kis öregasszonyt nem, aki a harmadik emeleten lakik.

— Jaj, a Furcsa nénit tetszik gondolni? — szölt a házmesterné mosolyogva. — Nagyon hosszú neve van, nem is tudom kimondani. Vagy tizenöt éve lakik itt és mindenki csak Furcsa néninek hívja. Az én kislányom keresztelte el így vagy tíz évvel ezelőtt. Négy éves volt a gyerek és tüdőgyulladást kapott. Akkor történt, hogy egy este csak beállított hozzánk az öreg hölgy és azt mondja: „No Kovácsné lelkem, maga csak fekiüdjék le, mert reggel nem fog tudni dolgozni” — mert teccik tudni, mosni járok. — én majd ápolom a gyereket.” És azontul hat hétig minden éccak a én drágám mellett ült és bizony kiápolta szépen a nagy betegség-

ből. Akkor mondta neki az én kis Pirosom „Furcsa néni” — és azóta mindenki így hívja. Aldott keze van, azt meg kell adni, ahol baj van, mindjárt ott terem és mindenkin segít. Ezen a télen is a szomszédságában lakó varrónőt ápolta fel, mert az szegény egy lavor vért hányt, de Furcsa néni addig gondozta, etette míg lábbaállt és most már varrogat is.

— Teljesen egyedül él az öreg hölgy? — kíváncsiskodott az új lakó.

— Igen, egyedül. — felelte a házmesterné. — azt mondják, hogy volt egy gyönyörű szép leánya, aki ezelőtt 15 évvel meghalt s azóta mozgatja olyan furcsán a fejét. A szobája fala tele van a leánya fényképeivel és vannak, akik hallották, hogy hangosan beszélget a képkefel.

— Tényleg, furcsa kis öregasszony, — gondolkodott el a kérézősködő és szapora léptekkel felfelé indult.

Furcsa néni pedig kis szobájában a kályha mellett ült, a lábait pihentette.

— Ma nem vacsoráztam. — szölt hangon a falon függő képhez. — tejet inkább átvizsem Marikának, tudod, neki sok kell, én meg egy cseppet sem vagyok éhes.

A bűbajos leányarc kételkedve nézett le a képről.

— A favágóék Katinkájának nincs ruhája, — sóhajtott az öregasszony. — megengeded, hogy a piros ruhából kis ruhát varrjak neki?

A tündöklő leányarc mintha igent bólintott volna.

— Akkor holnap sok dolgom lesz. — mosolyodott el az öregasszony. — de legalább egész nap láthatlak.

Az édes leányarc a képen elmosolyodott.

A szomszéd lakásból tánczene hangjai szűrődtek át. A vidám muzsikát egy varrógép tompa berregése kísérte.

— Látod, milyen jól van Marika? Rádiót hallgat és varr. — szölt vidáman az öregasszony. — Bizony már egészen egészséges.

Ezen a jó híren aztán az öregasszony

és a leányarc összemosolyogtak.

Ekkor hirtelen megszűnt a muzsika és a varrógép is elhallgatott. A rádióban pattogó, reszelő hangok zűrzavara hallatszott, majd egy világos női hang szólt meg:

— Figyelem! Légiveszély, légiveszély. — És néhány város neve következett.

— Közel vannak. — szölt az öregasszony és lekasztotta a falról a fényképet.

A rádió zörgött, recegett egyideig, majd ismét felhangzott a női hang:

— Zavaró repülés! Zavaró repülés! — és újabb három város neve következett.

Néhány pillanat múlva felbődültek a szirénák. A város falai elfeketedtek és az emberek szíve megrezekedett. A fény mindenütt kialudt és a félelem a házfalak közé sompolyodott. A pinceajtók kitarultak, hogy elrejtsek az embert.

Furcsa néni felvette a télikabátját, eloltotta a villanyt és kitérta az ablakokat.

A folyosón siető lépések zaja hallatszott. Valaki megzörgötte az ajtót és egy fiatal hang beküldött:

Kiméli ruháját,
na rendszeresen tisztíttatja

VÉGH ruhafestő cégnél

Bémer-tér 2.

Szent László-tér 12.

Liliom-utca 13.

irat vezetését. Mint zsidó kitünően értett ahhoz, hogy miképp lenet a Benes-féle pénzforsorásokat jól kihasználni, Eisemann zárt borítékban vette át a párizsi cseh követségen neki juttatott támogatást. Különböző utazási és tanulmányi támogatást is kapott a La Europe Nouvelle, aligha járunk messze a valóságtól, ha körülbelül 4--500.000 frankra tesszük ezt az összeget, amelyet Eisemann és lapja a cseh kormányzattól évente kapott. — Egyedül a prágai szerkesztőség be rendezésére 1933. április 6-án Eisemann 13.000 cseh koronát kapott.

Igen bensőséges üzleti kapcsolatai voltak a csehkormányral Jules Sauerweinnek, az ismert francia zsidó újságírónak, a Matin főmunkatársának. Sauerwein nem volt tiszta zsidó, csak az egyik nagyanyja volt zsidónő, mégis hiánytalanul örökölte a nagyszülő zsidó üzleti ösztönt. A megvesztegetés előkelőbb módját választotta a maga részére. Az egyik prágai sajtóirodának „irt” cikkeket, ezéit a munkájáért nem kevesebb, mint havi 2500 frank tiszteletdíjat kapott. Tíz év alatt kerek 300.000 frankot sikerült zsebre vágnia.

De Benesék nemcsak frankokban,

hanem fontokban is súlyos összegeket fizettek ki. A londoni sajtózsídók sem akartak lemaradni párizsi kartársaik mögött. Az eredmény nem is maradt el, az angol lapok a brit olvasóközönség feltűnően hiányos földrajzi ismeretei ellenére feltűnően sokat és mindig kedvezően foglalkoztak Csenszlovákiával. A londoni sajtóvezetőség terén a legnagyobb szerepe a magyar gyűlöletér, is jólismert Seaton Watsonnak, Henry Wickham Steirnek volt. Ez az ember megtestesülése a zsidó érdekek kiszolgálására bármikor kapható újságírónak. Lapja kifejezetten a csehszlovák külügyminisztérium szolgálatában állt. Már a megindulásakor Steed lapja 10.000 font támogatást kapott. Ez az összeg megfelelt 250 ezer pengőnek. Hasonló módon díjazta Steedet mint munkatársát a Prager Presse, a cseh külügyminisztérium hivatalos lapja. Volt idő, amikor Steed fél év alatt 13.000 fontot kapott elvélhetetlen érdemeiért és kitűnő szolgálataiért.

A londoni sajtóvesztésekre érdekes világot vet az a levél, amelyet Jan Massaryk londoni csehszlovák követ irt 1925 november 25-én Hajek sajtófőnöknek:

Egy érdekes levél

A fizetendő összegekről szóló jegyzéket küldöm, mint lehetséges lesz. Valószínű, hogy a jövő évre is ugyanazokat a fizetéseket fogjuk folyósítani, mint ebben az évben. Ezeket kivül alkalmilag támogatást folyósítunk néhány más újságírónak is, mint Machray, Poliakov, stb. Néhány kifizetésem annyira bizalmas természetű, hogy azt még a minisztériumnak sem számolhatom el. Ezekről majd magánuton fogok beszámolni Önnek. Ez az összeg nem lesz sok mintegy 100—150 font egy évben, amelyet különféle politikai akciókkal kapso-

latban használtam fel.

Massaryk levele Poliakovot ezt a lengyel zsidó angol újságíró említi. Ez a zsidó Argus álnév alatt lett ismertté a világsajtóban. — Nevével egyébként igen gyakran találkozunk a külügyi sajtó alap aktaiban.

Párizson és Londonon kívül Genf volt a harmadik központja a csehszlovák sajtóvesztetéseknek. Genfben, mint a Népszövetség székhelyén Benesék egyidejűleg még a Népszövetség tanácsának is az elnöke volt és a megvalósítandó európai egyesült államok elnökjelöltjét emlegették. A

csehszlovák érdekek szolgálatára Genfben egy külön sajtóirodát szerveztek, amelyet hosszú ideig egy Rudolf Kepl nevű zsidó vezetett. Hogy ennek a sajtóirodának milyen megbízatása lehetett, arra jellemző, hogy egyedül 1932-ben a genfi költészetértől 266.500 frankot, a prágai sajtóalaptól 520 ezer csehkoronát kapott bizalmas célokra. A csehszlovák törekvések saptöképviselőre Genfben külön lapot indítottak Journal des Nations címen. Egyfelől ennek a lapnak fenntartása sokmillió csehkoronába került.

Az Anschluss előtti időkben Bécsben is buján tenyészett ez a cseh zsidó sajtóprodukció. A legtöbb nagy bécsi lap zsidókézsben volt, a zsidó nagytökések és bankhatalmasságok, így Bosel, Castiglioni és a Rotshildok határozták meg a lapok állásfoglalását. Benesék szinte akadálytalanul folytathatták sajtóüzemeiket. Egyidőben a legfőbb cél az Anschluss megakadályozása volt. A legfőbb irányítás a Prager Presse bécsi megbízottjának.

Bécsi sajtó az Anschluss előtt

„Schulz és Oplatka, akiknek sikerült Prágában a figyelmet felhívni a Der Tagra, itt Bécsben nem örvelenek valami jó hírnévnek. Schulz naplopó, akit gyakran fenyegetett az a veszelő, hogy csalásai és szédelgése miatt végleg elmerül. Oplatkát általában közepes értékű újságírónak tartják, aki inkább a lap igazgatóságához, de lgtöbbit ért az üzlethez. A Prager Presse alapítása után csak rövid ideig dolgozott a lapnál, legfőbb törekvése az volt, hogy Bécsbe kerüljön egy jobban fizetett állásba. Ezt hamarosan sikerült is elérni a Tagnál”.

A legnagyobb titoktartás ellenére is Bécsben tudott dolog volt, hogy a Tagnak Prága keze és pénze dolgozik. 1927-ben egy emlékirat készült Benes részére Prágának a bécsi sajtóban elért befolyásáról. A zárójelben közölt számok a lapok példányszámát jelzik:

„Befolyásunk alatt áll mindenkélt a Vernay Konzern a Die Stunde (30.000), Der Tag (36.000), Die Bühne (20.000), Die Sphinx (25.000), Die Börse (8000), Mein Film (20.000), azonkívül Schreyer Morgenje (30.000). A hírszolgálat által befolyást gyakorol-

Bármilyen
Ingtatlan
adásvétel, csere vagy birtlet-
ügyben bizalommal keresse fel
MEZEI ingatlantörzsmi irodát
Nagy Sándor u. 19. Telefon: 27—30

a zsidó Aerne Laurinnak a kezében futott össze. De fontos szerepet játszott a Magyarországról elszármazó sajtózsídó, Békéssy (Friedrich?) is, aki két lapot is alapított, a Börsét és a Stundet. Békéssy a zsidó Ely és Karl Tsuppik társaságában Prágában egy új napilap alapításának tervét is előterjesztette. Ezeket a tárgyalásokon részt vett a Prager Pressétől Emil Oplatka, továbbá Schreier a Morgen című bécsi reggeli lap kiadója, a szabadkőműves körök megbízottja.

latkáról és Félix Schulzról a Der Tag kiadójáról emlékiratot küldött 1937 évben a bécsi csehszlovák követség Prágába. Ebben egyebek között ezeket olvashatjuk:

lunk: a Steyermühi lapokra a Tagblatt (40.000), a Tagblatt heti kiadása (85 ezer), Volkszeitung (60.000), Kleine Volkszeitung (150.000). Mi szállítjuk a Vernay konzernnek a politikai hirtanyagot, továbbá a Steyermühi lapoknak néhány oldalnyi táviratot. Bár különböző mértékben, de a bécsi sajtó nagyobb része a mi befolyásunk alatt áll, mert a mai napi- és hetilapok összpeldányszámának több, mint felét azok a lapok adják, amelyek a mi ellenőrzésünk alatt állanak”.

Nélkülük az ő segítségük és közreműködésük nélkül Benesék aligha boldogulhattak volna. A nemzetközi zsidó sajtó nagyságok persze nem a demokrácia, a liberalizmus és a szabadságjogok iránti olthatatlan rajongásából vezetve magasztalták a csehszlovák államalkotmányt, hanem a fontok, frankok és cseh koronák ezrei tizezei és százezei ellenében. Mert szép dolog ugyan a demokrácia, de még ennél is előbbrevaló a pénz és az üzlet. Ősi törvény ez és változhatatlan az idők, az emberek, a korok, de Izrael életének alaptörvénye változatlanul fennmarad örökre.

B. Z.

— Furcsa néni, tessék jönni!

A kis öregasszony a nyitott ablak mellé állt és felnézett. Az ég valahogy nagyon közelinek látszott. Egy halvány csillag gyöngye fénye megvilágította az ablakban álló görnyedt kis alakot.

A nagy bérház övöhelye csaknem megtelt. A lakók — hetvenkilenc lélek — csoportosan jöttek. A sápadt arcokat még fehérebbé változtatta a kékes világítás s a rendetlenül felkapott ruhadarabok valahogy megváltoztatták az emberek külsejét. A gyermekek ugrálva jöttek és állandóan kérdezősködtek. Egy magas kövér hölgy hosszú selyempangyolájában, rémült arccal ügyetlenül botladozott, míg egy szigorú arcú nő karon nem fogta és a léccára nem ültette. A hölgy egy parányi kutyát dugdosott a nyakába vetett bundája alá.

Valahogy elhelyezkedtek. — Csak jöjtek szálltak, az asszonyok csoportjában szaporá beszéd folyt, itt-ott nevetés is hallatszott.

Egyszeriben megreszkedett a ház, a föld megdőlőnt és lezényu hang hűdüb hűd a levegőbe. Az arcok egy nyalattal fehérebbek lettek s a hang a

torkokon akadt. Egy öregasszony hangosan imádkozni kezdett. Néhány pillanatnyi szünet után, süvítő, robbanó hangok szakgatták a füleket, a föld morajlott. Egy asszony leborult az azzalra és hangtalanul rángatózott. A selyempangyolás hölgy felugrott és vékony hangon sikoltozni kezdett. A gyermekek felváltottak, a parányi kutya vonított. Egy magas, erős leány a két karjánál fogva megragadta a selyempangyolás hölgyet és jól megrázta.

— Hallgasson! — kiáltott rá ismételtén. A hölgy kitépte magát a leány kezzei közül, az ajtó felé futott s már nem is emberi hangon, vérszen sikoltozott. A magas leány balkezevel megragadta a hölgy vállát és jobb kezével kiszámított, nyugodt mozdulattal, jó erősen arcul ütötte. A hölgy megtántorodott, hangja mintha elcsuszított volna, úgy elhallgatott, szemét lehunyta.

— Mi volt ez? — hebegte.

— Pófn! — hangzott a magas leány nyugodt hangja. — És még kaphat egyet. — Utta hozzá borát-teson.

A hölgy a léccára rogyott, a dűb n rusa festette az arcát és saját ny

nyira összeszorította a méreg, hogy félt volt: megfullad. De egyetlen hang sem hagyta el többé az ajkát. A gyermekeket a különös jelenet annyira meglepte, hogy elhallgattak. Egy öreg úr a sarokban helyeslőleg morgott. Pillanatnyi csend volt, csak az öregasszony monoton imádkozása hallatszott.

A hangorkán nemsokára ismét megindult, a falak remegtek. Az emberek megroskadva ültek, a szemek mélyén rémület lobogott s a sápadt homlokokon jezes verejték gyöngyözött.

Furcsa néni a ripsz divány előtt térdelt. Összekulcsolt kezeivel a fényképet beesett melléhez szorította.

— Eljött az időm, kivesem, mindjárt nálad leszek, — motyogta.

A fénykép puhán simult az öreg szív felé.

Ismét irtózatos robbanás hangja rázta meg a levegőt, viros fények villantak.

Furcsa néni hangja felémelkedett:

— Uram Isten, végy el engem és fejelem meg nekik, olyan sok kisgyerek van a házban, légy irgalmas hozzájuk!

A zaj egyre fokozódott. Mohó pros

lángok haraptak az éjszaka feketeségét, házak roskadtak össze, ablakrámak, mint kőszá éjjeli pillangók, repedtek a tornok között. A pokol a földre szabadult és tombolva falfelét és érciket.

Az övöhelyen az emberek megdermedtek, a gyermekek cirejtették az arcukat.

Egyszerre alább hagyott a pokoli larma, majd teljesen elhallgatott és kevés idő múlva felhangzott a sziréna felszabadító hangja.

Az emberek mélyen felsóhajtottak, felálltak s az ajtó felé tödultak. A lépesőház teljesen ép volt. Néhányan az utcára mentek, de csafáhamar fogva fogva tértek vissza.

— Egyetlen ép ház since az utcánkban. — szólt egy fiatal fiú, — csak ez az egy maradt meg Isten csodájára.

— Hogyan történt ez? — kérdezték többen.

— Ugy látszik, egy igaz akadt közzöttük. — szólt halkan a tüdőbeteg varrónő.

A lépesőházban ekkor tűnt fel a felismerő igyekvő Furcsa néni görnyedt alakja.

Nagyságos asszony...

Nagyon érdekes levelet kaptunk „Női hozzászólás a férfiak cím- és rangvitájához” címmel. Nincs ugyan aláírva, de eredetiségével, s minden személyeskedést kerülő megállapításával kedves elfogultsága ellenére is kiemelkedik a névtelen levelek sokaságából, amelyeket sűrűn továbbít hozzánk a posta. Ezért nem juttatjuk a rangrejtve hadakozók kirohanásai-sak sorsára: örömmel foglalkozunk vele.

Tipikus női írás, vékony, hegyes és bátor betűkkel, éles és merész gondolatokkal, amilyeneket szokimondó asszonyok szoktak a védetlen férfiak fejéhez vágdosni abban a nyugodt tudatban, hogy a női mivolt vérteli őket a közvetlen visszavágásokkal szemben. De a férfiak mindig szívesen hallgatták ezeket az őszinte megnyilatkozásokat, nem annyira az eszmék mélysége és igazsága, mint inkább az asszonyi kedély vonzó illata miatt, ami a gorombaságokból is meg-ejtő fűszerességgel árad.

„Mi urinők” — így kezdődik a hibátlanul megfogalmazott levél s mindjárt meg kell állapítanunk, hogy nem ez az osztálymeghatározás éb-reszt bennünk érdeklődést, sőt elnéző rokonszenvet a különös írás be-küldője iránt. Hanem főként az az új-szerű és kellemesen téves elgondo-lás, amellyel a férfiak cím- és rang-körtségét a hölgyekétől különválasz-tja. Pedig a tapasztalat tényleg igaz-olják, hogy a feleségek, láthatatlanul, legtöbbször ott küzdenek az első vonalban a férjeknek címekért és rangokért folytatott harcában s a si-ker diadalát még mámorosabb elég-téssel élvezik, mint férjüremék. Mély bölcsesség van abban az ado-mában, amely szerint a férfi, előlép-tetésének reményében, kockázatos szolgálataira vállalkozik s amikor csá-vába kerül, círa szavakkal tüzdelt sóhajban tör ki:

— Ide gyere... ha méltóságos asz-szony akartál lenni.

S az is nem egyszer előfordult már prakszisunkban, hogy a magasrangú személyiség még csak-csak elérte, ha egyszerűen hivatali állását megjelölve szólítottuk meg, de a felesége kirób-ban hevességgel kérte ki magáná-t, hogy tévedésből elmulasztottuk a méltóságos asszony címmel írtatni őt.

De a kedves levélíró igen szigo-tuan nem is nagyon érdemliti a fér-fiakat a címekre, amelyeket — meg-érdemelten vagy nem, szociális szem-pontból kifogásolhatóan vagy sem — mégis csak ők küzdenek ki maguk-nak. Valahogy úgy volna talán hely-es, ha elért címeket egyenesen és kizárólagos joggal a feleségekre ru-háznák, ők lennének méltóságosak és kegyelmesek, míg a férjek megmarad-nának szimpla uraknak. Ime a bájos indokolás:

„Mi urinők már régen tapasztaljuk, hogy igen sok férfi nem nagyon ér-demliti meg a tekintetes, nagyságos, méltóságos, stb. megszólítást. Sok fér-fi köpköd az utcán, büzös szivart, pi-pát szív, nyers a modora, gorombás-kodik, durva szavakat használ, nem borotválkozik rendesen, nem gondozza a körmeit, gyűrött a nadrágja, fél-retaposott a cipője sarka, zsiros a szalag a kalapján, stb. Az ilyen ha-nyag külsejű férfiak még a tekinte-tés cím se jár”.

A megállapításokban van némi igazság. A férfiaknak általában keve-sebb érzékük van a „külcsin” iránt,

mint a nőknek. És vannak férfi „og-lakozások, amelyek óhatatlanul rá-nyomják bélyegüket az emberre, ami a ruházatkodásban, sőt a modorban is jelentkeznek. Az is kétségtelen, hogy különösen magyar fértitársaságokban sok durva szó röpköd, amelyek szár-nyát megnyesegelti komoly feladat volna. De ezen az alapon kétségbe-vonni a címek és rangok jogosságát a legszélsőségesebb szocialistának se jutna eszébe. Sőt egy-egy nehéz vagy különleges munkát végző vagy termé-szeténél fogva hanyag férfi gondozatlan külsejéből inkább asszonyi mu-lasztásokra szoktak következtetni, és pedig körülbelül ebben a kézentek-vő megfogalmazásban: „Nem látja ezt ennek az embernek a felesége?”

Mert a nő elismerten a külsőségek öre. Ebben a vonatkozásban kevés férfi nem veti magát szívesen alá az asszonyi terrornak. Igaz: „Még a szé-gényebb néposztály női is általában gondozottabbak, mint a férfiak; a nők többsége még az étkezésnél is jobban ügyel az esztétikai szabályokra, a nők nem ordítanak, nem duhajkodnak, nem verekednek a kocsmában; a nők körében általánosabb a sima, válasz-

tékos modor, mint fértitársaságok-ban”. De egészen meglepő, sőt enni-valóan bájos okoskodás mindebből arra a következtetésre jutni, hogy „talán ez az eredete annak, hogy a férfiak hosszú évtizedek óta nagysá-gos asszonynak szólítják a városi férjes nők többségét...”

Kénytelenek vagyunk lerombolni a kedves levélíró illúzióját. A „nagyságos asszony” megszólítás véletle-nül nem a magyar címadományozó hajlam szülte, hanem idegen talaj-ból átültetve gyökeresedett meg nálunk. Nem is cím; alig jelent többet, mint a francia „madame”, ha nem is annyira általánosan használják. Ez kissé bosszantja is a kedves levélíró, mert megütközéssel jegyzi meg, hogy „ha egy 18 éves leány férjhez megy egy tekintetes orvoshoz, ügyvédhez, ta-nárhoz, vagy szerkesztőhöz, rögtön nagyságos asszony lesz belőle...” Ezt azonban még elviseli valahogy a levélíró, de az már éppen kétségbe-ejtí — s tudjuk: nem egyedül áll eb-ben a kétségbeesésben — hogy más társadalmi osztályokhoz tartozó asz-szonyokat, akik csinosan öltözködnek, szintén idegen eredetű „asszonyom”-a férfiak. Sajnos, a magyar társada-lom és a magyar nyelv a megszólítá-soknak sehol másutt nem tapasztal-

ható árnyalatait teremtette meg, s egyelőre kevés a kilátás arra, hogy egy józan megszólításnak, például a szintén idegen eredetű „asszonyom”-nak az általánosításával rendet te-remsünk ezen a vonalon. De talán a nőknek osztogatott címek nem jelentik a kérdés gyökerét. Nem fogjuk cím-és rangkörtségnek érezni, ha minden jólöltözött nőt akár tenseseknek szólítunk is, mert ezt nyugodtan elköny-velhetjük az udvariasság tételei kö-zé... Ezzel szemben a szeretletremél-tő levélíró, akinek felfogását a höl-gyek egy hála Istennek nem tulságo-san nagy körére bizvást általánosít-hatjuk, közönyösen halad el a férfiak megszólításában jelentkező cimhasz-nalat problémája mellett. Mert ime így fejezi be a levelet:

„Nekünk nőknek teljesen mindegy, ha önök férfiak ezentul csak tisztelt-nek, tekintetesnek titulálják egy-mást”.

És most jön a csattanó:

„A földolog, hogy sokkal többet dolgozzanak és tegyék szebbé, kelle-mesebbé a nők, anyák és feleségek életét”.

Ime a magasztos életcél. S ha erre törünk, akkor lehetünk mindnyájan akár tenseses urak is...

A RÁKÓCZI-FELKELES GAZDASÁGI OKAI

Herczeg Ferenc „Aranyzárnyak” című színműve ismét ráterelte a figye-lmet és érdeklődést arra a korszakra, amelyből II. Rákóczi, Ferenc szabadsá-gharcra kibontakozott. A drámaíró ennek a szabadságharcnak motívumait elő-ídező okait, a nemzeti elnyomásban s az ennek nyomán támadt általános elke-seredésben, a lelki feszültségben találja meg. Kétségtelen azonban, hogy ennek a kirobbanásnak gazdasági okai is vol-tak. Kerekes György magvas tanulmány-ban boncolgatja ezeket a gazdasági ru-gókat s megállapításai azért is érdeke-sek, mert a felkelést megelőző és a szabadságharcot kirobbantó kor szem-beállításából az is kiderül, ami éppen napjainkban bizonyosodott meg újra, hogy a magyar fajtól csak az elfogult-ság, vagy a rosszhiszeműség tagadhatja meg a gazdasági pályákra való képessé-gét. Ezzel az elfogult vagy rosszhisze-mű állítással szemben ugyanis az igaz-ság az, hogy a magyar ember éppen nem volt híján a kereskedelmi szellem-nek.

A BIBLIAI KÖVÉR ESZTENDŐK

A levéltárak homályából napfényre juttatott adatok megcáfolhatatlanul bi-zonyítják, hogy a XVII. század második feléig teméttelen magyar nemes foglal-kozott kereskedelemmel és ezek a kül-földön is igen nagy forgalmat bonyolít-tottak le. De nemcsak nemes embereket, fejedelmeket is találunk a nagyszá-ban kereskedői talentumok között. Bethlen Gábor egyszerre 1500—1800 marhát hajtatott Bécsbe, onnan viszont árukat hozott Magyarországra. A keres-kezők be is panaszták az udvari ka-maránál és azt állították, hogy az egész kereskedelmet magához vonja. A Thö-köly-család is a kereskedelem révén ju-tott kedvező anyagi helyzetbe. Thököly Sebestyén, a szabadsághős dédapja 1560 táján nemcsak borral és marhával ke-reskedett, de boltja is volt Nagyszom-batban és mint kereskedő, számottevő vagyonra tett szert.

I. Rákóczi György, Hegyalja ura, meg-éppen élénk kereskedői szellemtől ta-

nuskodott. Szinte az egész borkereske-delem szála az ő kezében futottak ösz-sze s „racionális” üzleti politikájára jellemző, hogy a bor szállításhoz szük-séges hordókat maga gyártatta makovi-cai erdejé fából, a bort pedig Makovi-cán át szállította Lengyelországba. Voltak kocsmái és mézszárazékei is, ökö-r-börrel is kereskedett és mint jó gazda, minden üzletére maga ügyelt. Ott volt annál az ünnepi aktuálnál is, amikor száz borszállító szekér indult útnak a res-pektábilis haszonnal kecsegtető úrral. Kereskedelmi szellem lakozott a Zri-nyiekben is, akik a tengerparton keres-kezték és Velencébe, valamint Anconá-ba szállították a machát — hadihajó kíséretében.

A XVI. század közepén volt olyan de-cenium (1548—1558), amikor Ausztriá-ban 500 ezer marha, 128.500 bika és 4000 disznó kelt el s amikor a bécsi betivására kirendelt bembereknek meg kellett tanulniok magyarul, hogy a ma-gyar eladókkal, a gyakran személyesen megjelent nemes urakkal érintkezni tud-janak. Nem egy magyar kereskedő nem-zetközi rangra és tekintélyre tett szert. Úgyancsak híres ember volt ebben az időben a szepesi Kalmár János, aki évenként 10—12.000 forint harmincad-ot fizetett. A másik nagy marhakeres-kező, a kassai Vas Antal egy fordulóra 20.000 forintot vitt 1575-ben külföldre. Budai Bornemissza Tamásnak Budán és Bécsben volt háza, üzlete és kereske-delmi hálózata Velencétől Peltauia, Morva- és Lengyelországba terjedt. És nemcsak a marha volt világhkereskedel-mi cikk. Messze kiterjedésű piacot hó-dított a magyar kénese, a viza, a prém

és természetesen a bor is. Hamburgban a magyar hamuszír részére voltak tár-házak, Amsterdamban a magyar bányá-termékek számára. Buda is kiviteli köz-pont volt. A jóillatú fűszer és drága ke-nőes a nyugaton hódított piacot. Szó-val árad az áru mindenfelé és dől a pénz a szélrózsa minden irányából.

A BIBLIAI SOVÁNYESZTENDŐK

Ennek a virágzó kereskedelemnek és a nyomában támadt általános jólétnek vetett véget I. Lipót uralma. Kerekes György említett tanulmányában így fe-tti ezt a korszakot: „I. Lipót kormányát a tudatlanság, téletenség, hűtlenség és rendtelenség jellemzi s a kapzsiság és roszakarat Magyarországgal szemben. A kamaraelnök Sinzendorf milliókat lo-pott s a csalástól és hamis eskütől sem irtózott. Méltó társai voltak a magyar hányavárosok kamaragrófjai. Hogy a teljesen esődbejutott kincstárnak vala-mi jövedelmet teremtsenek, minden mó-dot kieszeltek a pénzsajtolásra.” Az élelmiszerekre, húsrá, sörre, borra, zsi-r-ra, olajra stb. adót vetettek ki. De megadóztatták a bőrt, a szöveteiket, az építőszereket, fát, téglát, követ, a szalmát, a szénát, a fagyút, a viaszt és a fényüzési lovakat is. Adót vetettek ki örökségekre. A só árát ugrásszerűen emelték. Új adókat léptettek életbe, az örlési garast, a malomvámot, a halász-aficiet, a papírost és a hordályt, a ru-haneműek taksáját, a fej- és vagyonadót. A monopóliumok pedig gombamódra nőttek ki a földhől. Monopólium lett a só, a dohány, a marha, a kávé, a konyló, az ásványvíz, a csokoládé, a kasza, a kártyapapír, az olaj- és

Ékszer cserélése, beváltása

Svájci órák, óratok, gyűrű, karkötő, virágbross saját műhelyemben készül

Blóz Zoltán

NAGYVÁRAD
Szent János-utca 3sz.

Mindennemű ékszerek készítése és javítása

osztriga-árusítás. Ezeket a monopóliumokat magánosoknak adták bérbe s ez a körülmény szinte hihetetlen drágulást idézett elő. És nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy az országot különben is állandóan fosztogatta a török. Az egyéb adók is súlyosak voltak s a pénzügyek folytonos ingadozása, az idegen katonaság ellátásának költsége is nyomasztó teherként nehezedett a magyarság vállára.

Az anyagi bajok azonban még ebben sem merültek ki. A magyarok Ausztriában és Stájerországban kétszer annyit vámost szedtek, mint másokon. A magyar kereskedő azonkívül itthon is fizette a vámost és harmincadot, viszont a bécsiéket ez alól felmentették. Elrendelték azt is, hogy a nagy magyar vásárokon: Győrött, Óváron, Szencen és Játhon a magyar mézárásokon kívül csak a bécsiek vásárolhattak marhát, a külföldieknek ezt megtiltották. A német birodalmi és egyéb külföldi kereskedőknek tehát a magyar marháért Bécsbe kellett menniük, nehogy Bécs a vásár hasznától elesse. A magyar kéneseo eddig sikerrel versengett az idriával, siettek tehát ezt is lehetetlenné tenni. Morván és Szilézián át a szállítást megtiltották s amikor látták, hogy a magyar kéneseo Erdélyen át Törökországban keresztül mégis eljut Velencébe, az udvar ezt az üzletet egyszerűen bérbevette. 1695-ben a marhákivitel előtt eresztették le a sorompót. Velencét és Lengyelországot elzárták tőlünk. Ujabb rendeletekkel a bor- és gabonakivitel lehetőségeit semmisítették meg. Sőt ez sem volt elég, a nálunk állomásozó katonaságot osztrák borral, gabonával és liszttel látták el. Az osztrák sőt pedig úgy terjesztették, hogy Sopronban és Pozsonyban sókamrákat létesítettek s ezekből a végvárok katonái, akiket Cordelia módra szerettek, annyi sőt kaptak, zsold fejében, hogy kereskedhetek is azzal, természetesen a magyar ipar és kereskedelem rovására. Tönkretették a hajdan erős halkereskedelmet is. Az osztrák kereskedők, ha itt vásároltak, vámost és harmincadot nem fizettek, a mi kereskedőinket pedig a vámok Bécsből lassankint kiszorították. Ennek a kornak intézménye volt a Keleti Tárca, azaz ez 1669-ben a királyi udvar támogatásával, az udvari kamara segítségével egész marhakereskedelmünket megkaparintotta s a magyar kereskedőt koldusbotra juttatta.

Ezek a gazdasági momentumok szintén megmagyarázzák, még pedig súlyos érvekkel, hogy a helyzetben csak gyökeres rendszerváltozással lehetett segíteni. II. Rákóczi Ferencnek nemcsak nemzeti és politikai, de gazdasági okai is voltak, amikor az elnyomott magyarság védelmében fegyvert ragadott.

Erdélyből szereztek be és a Délvidéken hozták forgalomba a hamis cukorjegyeket

Szabdkáról jelentik: A rendőrség nevese elágazó cukorjegycsalást leplezett le, amelynek szála Erdélybe vezetnek. A visszaélégek nyomára úgy jöttek rá, hogy Kiss Kálmán fűszerkereskedő hamis cukorjegyekkel számolt el, mire őt is, pénztároskasszonyát is le tartóztatták. Kiss azt állította, hogy a cukorjegyeket Nagy Varjas Géza szabdkai kereskedőtől vette, mire Nagy Varjas is előállították. Nagy Varjas vallomása azután hozzájárult a jegycsalás egész hátterének felderítéséhez.

A cukorjegyeket ugyanis Weisz Izidor

Egyszeriben elült minden mendeda, találgatás, amikor szerdán este hivatalosan is közzétették az új magyar kormány névsorát és nyílt becsületeséggel leszögezték az ország és szövetéségei között követendő magatartás irányelveit. Hosszú volt ez a néhány napi bizonytalanság, mert míg egyfelől a nemzet jövőjéért aggódó magyarság feszült várakozással figyelte, várta a kibontakozás első jeleit, másfelől fekevesztett orgiával kavargott a felelőtlen fantázia. Vasárnap déltől szerda estig nagy hossz volt a rémhir fronton, talán hatyudalát fújta a sötét suttogások gondatlan forrása, ki tudja, talán éppen e napokban ásták a sírját minden felelőtlennek, ami eddig szabadon tombolhatott körülöttünk. Míg jent. Budavárban felelős magyar vezetők éjt napallá téve keresték a nemzet nagy sorsfordulásában követhető helyes utat, addig idelent még egy utolsó hőmpölygött a bomlasztó hazugságok mocskos áradata.

A feszült várakozás nem volt hiábavaló. Buda várának ura csodálatos bölcsességgel s nagy körültekintéssel válogatta össze a kormány tagjait. Az új miniszterek között már ott látjuk azokat a férfiakat, akik nem csak hirdetői a magyar jobboldali eszmének, hanem szociális és népközösségi gondolatoktól áthatva gyakorlati harcosai az új Euró-

pa felé vezető világszemléletnek. Azt a nagy magyar összefogást látjuk megnyilvánulni az új kormány összetételében, mely után a nemzet nagytöbbsége már régen vágyakozik. Az új kormányban látjuk annak az új rendszernek megvalósulását, amely mellett a magyarság ezelőtt már negyedszázaddal hitet tett Szegeden s amelynek szabad teljesedése elé titkos erők folytán annyi keserű akadály torlódott. Hogy milyen parányi volt ez az erő, azt most láthatjuk igazán, amikor az új világrend áradatának első komoly hulláma felénk csapott. Nyomatlanul eltűnt minden, ami a körülöttünk dülő és országunkat legközelebből érintő véres világszemléleti harcban a magyar odaállást még nem tisztázta félreérthetetlenül. Az új kormány jövetelével megszűnt minden kilátástalan tétovázás.

A nagy külpolitikai hitvallás következőképek rövidesen várható belső függő ügyeink határozott elrendezése is. Belső arconalunk megerősítésére is mintha már hallanánk az első lépések dobbanását. S talán mintha mások is hallanák ezt. Tán ezért ült el a zaj. Volt elég ideje mindenkinek szünetelni, jól tudjuk kinek mi az álláspontja a nagy magyar megújulás küszöbén. Elült a kellemetlen zaj s végre csak magyar hangot hallhatunk jövőnk kialakulása érdekében. Kiskun.

Képek a régi s a mai Prágából

Prága, 1944 március hó. Bár a Cseh-Morva Protektorátus német igazgatás alatt áll s szorosan Németországhoz tartozik, mégsem szabad az út ide mindenki számára. Csek különleges és alapos okkal rendelkezők kapják meg az u. n. Durchlasschein, ami a Protektorátusban való tartózkodásra jogosít. Ennek ellenére rengetegen utaznak mégis s szállodai szobát már három héttel az érkezés előtt tanácsos foglalni, különben biztosan hoppon marad az ember. Különösen szombaton teljesen lehetetlen szobát kapni s minden próbálkozást azzal utasítanak el, hogy legalább még 40—50 szobára volna szükségük, hogy minden kívánságot kielégítsenek. Végül aztán mégis megtelepszik valahol az ember s dolgai után néz.

SÉTA A TÖRTÉNEIMI PRÁGÁBAN

A Moldva partján, dombos vidéken épült Prága, egyike a birodalom legrégibb városainak. A belváros utcáit jár-

va, mindenütt sok száz éves kulturát, német építészetet találunk. A városháza a híres zenélő órával, a sok gótikus templom, az u. n. puskaporostorony egyetem, amelyet IV. Károly császár alapított 1348 április 27-én már több, mint ötezzáz éves s a Német Birodalom legősebb egyeteme. Kevesen tudják, hogy ez az egyetem alapította meg tulajdonképp a híres lipcei és krakkói egyetemeket 1409-ben, amikor politikai okok miatt a tanároknak és a hallgatóknak el kellett hagyniok Prágát s ebben a két városban telepedtek le s fogtak újra munkához. A prágai egyetemnek kezdettől fogva cseh tagozata is volt, amelyet 1882-ben elválasztottak s önálló cseh egyetemre fejlesztettek. A németek most bezárták ezt az egyetemet a cseh ifjuság magatartása miatt.

A város legrégibb része a kis hegyen épült Hradsin, vagyis királyi vár. Ennek ma csak egyes részeit lehet megnézni, mert hiszen itt székel a cseh államelnök, és a német birodalmi protektor is. Itt lehetett régen látni a magyar Kolozsvári testvérek híres Szent György szobrát, amelyet ma szintén eldugták a kíváncsi szemek elől. A királyi palota u. n. német és spanyol terméi teljesen a budai királyi palota stílusát mutatják, csak talán kisebbek. A régi királyi palotában ma is épen áll az a szoba, ahol az a történelemből ismert híres jelenet lejátszódt, amikor 1618 májusában a császári kiküldötteket egyszerűen kidobták az ablakon (Fenstersturz) s ezzel megkezdődött a harmincéves háború. Akkor már régen állt a királyi várban a Szent Veit dóm gótikus épülete, amelyet az elmult csehszlovák időszakban restauráltak (itt van u. i. sok cseh király eltemetve s itt nyugszanak a prágai bíboros érsekek, így a legutolsó Kaepar) s amely ma egyike Európa legrégibb s legvilágosabb gótikus templomainak.

A várból kitünő kilátás nyílik a várostra s az alattunk folyó Moldvára.

A Karlsbrücken meggyünk át a város másik oldalára. Ez egy gyönyörű gótikus stílusban díszített híd, amelyen végig vagy 40 szent szobrát láthatjuk. Várlóban impozáns benyomást tesz. A híd végén IV. Károly király a névadó szobra. Romantikus kis utcákon, kedves tereken keresztül aztán hamar a város szívébe érünk, az u. n. Wenzel-térre. Ez tulajdonképp egy széles utca, ahol a modern nagyváros élete zajlik. Ott vannak a legnagyobb kávéházak, éttermek, ülétházak. Csak mozi vagy tizenöt van ebben az egyetlen utcában. Persze ez nem azt jelenti, hogy feltétlen lehet jögyet kapni az előadás előtt. Erről jó előre kell gondoskodni. Színházak, kávéházak mindig tele vannak. A színházak nagy része cseh, de van három német színház is, amelyek közül az egyik állandóan operákat játszik. A „Jóibombázott“ duisburgi opera telepedett le Prágában. A mozik persze mind német, vagy szinkronizált filmeket játszanak. Cseh felírás csak egyes mozikban van. Két magyar filmet is játszanak most Prágában. Egyik a „Noszthy fiu esete Tóth Marival“ német változata, a másik a „Tóparti látomás“ szinkronizálva. Bár mindkettőnek nagy sikere van, úgy érzem, hogy az első a maga „sohse volt úgy, hogy valahogy ne lett volna“ életfelfogásával, lumpoló bárójával s jó szolgálatot a magyar ügynek. Legálább azt kellett volna valahogy feltüntetni, hogy a mult században játszódik, nem pedig ma.

A MAI ÉLET

A kirakatok tele vannak s vásárolni is lehet, persze itt is csak jegyre. Az élelmiszerek terén hasonló a helyzet, a protektorátusban külön jegyek vannak, de elfogadják a német utijegyeket is. Pénz kétféle van forgalomban, a német márka és a cseh korona. Az átszámítási kulcs nagyon egyszerű (tiz korona: egy márka), így tévedni nem lehet, bár kezdetben nagyon furcsa egyszerű két pénzneven számolni. De nemcsak a pénz kétféle itt! Így például minden utcának két neve van: egy német és egy cseh; minden üzletnek kivétel nélkül fel kell tüntetnie címét németül és csehül; a villamos kalauz először németül, aztán csehül mondja be a megállót. Ennek mindenesetre meg van az az előnye, hogy pár nap alatt már megtanulja az ember a legfontosabb szavakat s ha csehül kérek valamit — bármilyen törve is — mindjárt másképp néznek rám. Az emberek egyébként vidámak, viccesek, megelégedettnek látszanak. A férfiak, apák és fiuk otthon vannak: viszonylagosan még egy darab kis béke a prágai élet. Azonban nem megállapodott: sok mindennek csak átmeneti jellege van. Mindenki érzi, hogy a kérdések végleges rendezése csak a háború végével következhet el. Dr. Kiss Endre

Ipartestületi hírek

A vas- és fémipari szakosztály értesíti tagjait, hogy mindazok az iparosok, akik február hónapban kocszra előfizettek, utalványaikat vesztik.

Azok a bádigos iparosok, akik a horganyzott és feketelemezt utalványaikat február hónapról nem váltották ki, haladéktalanul jelentkezzenek, mert ellenkező esetben utalványaik érvényüket vesztik.

Fodrász iparosok figyelmébe!

Felhívjuk szakosztályunk tagjai figyelmét, hogy szombaton, az ünnepre való tekintettel, üzleteiket délután 5 órakor kötelesek bezárni, azok tovább nyitva nem tartathatók. Az Elnökség.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

GLÓFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Szívelje meg figyelmünket; köszön utánbiztosítást, ami azt jelenti, hogy már meglévő biztosításának összegét felemeli, mert így kívánja ezt a biztosított tárgyak mai értéke és mert csak ezáltal kaphat szükséges eseten a mai értéknek megfelelő kártérítést. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság az ország legregibb biztosítója. Helybeli főgynöksége: Szent László-tér 2. szám alatt, készséggel ad tanácsot.

ELJEGYZÉS. Öröndetes hír érkezett szerkesztőségünkbe. Kiss Irén Magdolna állami okleveles tanítónő, a tanítónői kar értékes tagját tegnap eljegyezte Marschalkó Gusztáv tartalékos tüzérezáslós, állami okleveles tanító. Kiss Irén kedves és szelény megjelenésével kortársainak és a társadalom széles rétegének tiszteletét vívta ki magának. Tanítványai is nagyon szeretik. Nagyváradon is működött az 1940-41. tanévben az újpárisi római katolikus fiúiskolánál, miután előzetesen Tenkén tanított kiscsigitő minőségben. Jelenleg pedig Biharoszentandrásan tanít az állami iskolánál. Lapunk különös melegséggel emlékezik meg róla, mert lapunk munkatársainak többször volt alkalmuk megismerkedni tevékeny munkásságával. Egyike azon tanítónőknak, akik járadóságot nem ismerve dolgoznak nem csak az iskolában, hanem a társadalmi megmozdulásokban is. Gratulálunk az új jegyeseknek és a jó Isten bőséges áldását kérjük rájuk.

FELIXFÜRDŐ I. osztálya vasárnap-tól kezdve EGÉSZNAP NYITVA nők és férfiak részére.

VITÉZI AVATÁS SZÉKELYHIDON. Tegnap számunkban közöltük Schilli Kálmány István vitézzé avatását. Nyomdahiba folytán Schilli helyett tévesen Czilli került lapunkba.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék **ARTA** butortüzel, Pannonina épület, Bethlen István-utca 2.

VASÁRNAP ZÁRUL NAGY OSZKÁR KIÁLLITÁSA. Nagy Oszkár nagybányai festőművész vasárnap este zárja a Széchenyi-téri kioszkban rendezett kiállítását. A látlat szombaton és vasárnap délelőtt 10-től délután 4-ig tekinthető meg.

BUTORT színeset **MEZEI-TŐL**
 Haló, kombinált és előszobák,
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)
 Konyha újdonságok

PÁZMÁNY PÉTER EMLÉKEZETE. A Magyar Kurir-jelenti: Most volt 309-ik évfordulója Pázmány Péter bíbornok, esztergomi érsek, hercegprímás halálának. Az általa alapított és az ő nevét viselő Pázmány Tudományegyetem ebből az alkalomból az Egyetemi templomban szentmisét mondott, amelyet dr. Pataky Arnold prelátus, egyetemi tanár mondta. Az egyetem tanári kara Mauritz Béla Rector Magnificus vezetésével teljes számban résztvevő szentmisét.

KORONA Filmszínház Pénteken utoljára
A látszat csal
 SIMOR ERZSI legújabb filmje

Szombaton bemutató:
Végzetes utak
 Az orosz emigráció hatalmas filmje

A legnagyobb sikerű magyar film
Bors István
 Főszereplői: Réger Antal, Tolnay Klári
 Szombattól a CASINO-ban

Pénteken utoljára:
Erdélyi kastély

KÖZELI TAVASZI IDŐJÁRÁST JELEZNEK A CSONTOLLU MADARAK
 A Magyar Tudóstól jelenti: Csongrádon a Szentháromság-téri parkban igen érdekes és ezen a tájon ritkaságszámba menő madarakat láttak. Körülbelül 150-200 csontollu madár, néhány fekete-rigó és énekesrigó húzott gyors iramban északi irányba. Ezeknek az észak-ekandináviai madaraknak a megjelenése arra enged következtetni, hogy a közelgő tavaszi időjárás elől igazi hazájukba, Európa legészakibb vidékeire igyekeznek, mert csak a hideg téli időjárásban érzik jól magukat. A minap nagy csapat vadliba is húzott Csongrád fölött észak felé, ami szakértők szerint ugyancsak azt jelenti, hogy rövidesen tavaszi, enyhe időjárás várható.

HALÁLOZÁS. Özv. Buncsik Józsefné, Báthory Eszter 80 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz az olaszti temető Havassy-kápolnájában.

Művészies szabású és vonalú formafűző, csipőszorító, melltartó, princess, egészségi fűzők, áldott állapotban, gyermekágy után, operáció után, gyomorverse súlyedésnél, erős, jó anyagból
Kováts Sándornénál
 rendelhető. Szent Gellért-u. 10.
 Repülő hídán át.

FELHÍVÁS A RUHAGYÚJTÓKHOZ. Felkérjük mindazon hölgyeket és urakat, akik március 16. és 23. között lezajlott ruhagyűjtésben esegélkedtek, szíveskedjenek március 24-én (pénteken) 6 órakor a városi háza közgyűlési termében megjelenni. Nagyvárad 1944. március 23. Gyűjtőbizottság.

ÖNGYILKOS LETT EGY NAGYVÁRADI NAPSZÁMOS. Nagyvárad, március 24. Pénteken délelőtt Pap István 42 éves. Magdolna utca 12. szám alatt lakó napszámos afeletti elkeseredésben, hogy felesége néhány héttel ezelőtt meghalt, lakásának padlásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, meghalt. A szerencsétlen ember öt kiskorú gyermeket hagyott maga után.

BELVÁROSI Pénteken bemutató:
Sárga kaszinó
 Szilassy, Szemere V., Greguss, Zádor M., Maklári
 Kedvezményes jegyek csak 29-től érvényesek. Jegyelővét 12-ig

A legújabb magyar óriásfilm
Es a vakok látnak...
 Főszerepben: Eszényi Olga, Hosszu Z. és Nagy István
 Pénteken utoljára:
Makacs Kata
 Bemutató szombaton az APOLLO-ban

Temetés. Karácsonyi Mihály hadirokkant kocsmáros március 23-án hoeszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 26-án délután 3 órakor lesz a református egyház szertartása szerint a Kapisztrán János-tér 14. sz. gyászszáztól.

AZ IDÉN KERÜL KI A KOLOZSVÁRI SZINIISKOLA ELSŐ VÉGZETT ÉVFOLYAMA. A Magyar Tudóstól jelenti: Kolozsvár felezahaditása után a Kultuszminisztérium a kolozsvári Nemzeti Színház mellett színészképző iskolának a fellállítását engedélyezte. Az iskola a zenekonzervatóriumban kezdte meg működését, ahová azóta teljesen beolvadt. A három évfolyamu színészképző iskolába a felvétel tehetségmegállapító vizsgával történik, de a felvételhez legalább négy középfokú elvégzése is megkívánatik. Mihályffy Béla, a Nemzeti Színház igazgatója a színészképző iskolának is a vezetője és mellette elsőrangú tanácsok látják el az elméleti és gyakorlati oktatást. Harminc növendék közül az idén kerül ki az iskolának első végzett évfolyama és bizonyára értékes erővel gazdagítja a vidéki színházéletet.

Iparos hírek. Vaa- és fémpipari szakosztály értesíti tagjait, hogy mindazok az iparosok, akik február hónapban kocszra előfizettek, utalványukat a szakosztály irodában átvehetik. Azok a bádogos iparosok, akik a hónapban és feketelemez utalványukat február hónapról nem váltották ki, haladéktalanul jelentkezzenek, mert ellenkező esetben utalványaik érvényüket veszítik.

MEGHALT ID. WÜNSCHER FRIGYES. Idősebb Wünsch Frigyes kertműnyftanácsos, nyugalmazott kassauerbergi vasuti igazgató, a Ferenc József rend tisztikeresztjének tulajdonosa március 22-én életének 82-ik évében hoeszu betegség után elhunyt. Március 24-én, pénteken temették el a farkasréti temetőben. Az elhunytban Wünsch Frigyes dr. felsőházi tag, a Hangya al-elnök-igazgatója és dr. Tarcsay Tivadarné édesanyját gyászolják.

Március 26-án, vasárnap fél 12 órakor megtartjuk a Szent Margit matiné a Szigligeti Színházban. Katolikus Nőszövetség.

ADOMÁNY. Szent József nevében 14 pengőt küldtek be szerkesztőségünknek szegényeink számára. Ezúton nyugtázzuk.

VILÁGÍTÓ FESTÉKKEL VONJÁK RE AZ AGGTELEKI CSEPPKÖBARLANG UTJAIT ÉS KORLÁTJAIT. Az aggteleki cseppköbarlang jósvafői turistaszállója teljesen elkészült. A felzelelést és berendezést megkönnyítette, hogy a Kultuszminisztérium 50 ágyat adományozott a turistaszálló részére, azonkívül más hivatalos helyről is érték s természetbeni adományokat juttattak. Most elhatározták, hogy a barlang utvonalt, valamint a hidak és a barlangtó korlátjait világító festékekkel vonják be. Ezek a barlanglátogatók biztonságát kívánják szolgálni arra az esetre, ha a villanyvilágítással és a kélzilámpákkal üzemzavar következne be. (Magy. Tud.)

Az OSK vezetői a legyelmezellenség ellen

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz Bély Alajos m. kir. vezére, az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelés országos vezetője, vitéz dr. Tárcsi-Felcides Román miniszteri osztályfőnök a társadalmi sport és testnevelés vezetője, valamint dr. Misángyi tanügyi főtanácsos, az Országos Sport Központ vezetője, közös felhívással fordultak a magyar sporttársadalomhoz, amelyben azt üzenik, szeressék és pártolják, teljes odaadással a honvédelmi előkészítés szolgálatában álló sportot, de ugyanakkor a magyar sportember múltjához méltóan tanúsítsanak feltétlen és fenntartás nélküli fegyelmet minden megnyilvánulásukban: örök időkre eltávolítani a sportból azokat, akik a sportszerűség és a fejelem minden sportemberre egyaránt kötelező törvényeit a mai időkben megszegni merészelik.

A fasizmus alakításának 25 éves évfordulója Berlinben

Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A fasiszta párt megalakítása 25. évfordulója alkalmából a Berlinben élő fasiszták ünnepélyt rendeztek, amelynek keretében Anfuso olasz nagykövét beszédet mondott. Előbb a fasiszmusnak az elmúlt időben végzett munkájáról szövegezt, majd a pártnak az utolsó hat hónap alatt történt újjáépítéséről beszélt. Az olasz szociális köztársaság — jelentette ki a nagykövet — élni fog, mint ahogy a fasiszmus diadalmas 25 éven át élt. Az olasz szociális köztársaság erős vár, mögötte áll a legtöbb itáliai. Az olasz szociális köztársaság összefogja az újjáépítés minden erőt, amelyeket Itália, mint nemzet és nép magában egyesít. Olaszországban Benito Mussolini olyan vezetője, aki Hitler Adolffal együtt csodálatos példája az olyan népvéznek, aki néptársainak legjobb tulajdonságait kifejezi, kiemli és kiérleli.

KÖNYVISMERTETÉS

Kiss Ibolya: A nagy cél

Kiss Ibolya neve nem ismeretlen a magyar irodalomban. A szlovákiai magyar irodalom egyik legkiválóbb képviselője, aki azonban városunkkal is vonatkozásban van. Erről lapunk egyik cikkében emlékezünk meg. Bihari kapcsolatát nem tagadja meg könyveiben sem. *A nagy cél* című könyve is tele van váradi vonatkozásokkal. Történelmi regény. Mátyás király alakját rajzolja meg érdekes jellemzéssel. Könyvéből kidomborodik előttünk a magyar fantázia eszményített hőse, Mátyás király, emberi vonásaival. Eppen ebben van a könyv egyik legnagyobb érdeme, hogy közel hozza az olvasóhoz Mátyást, az embert. De semmit sem veszít a nagy király e jellemzéssel, sőt mélyen emberi vonásaival még inkább felmagasztosul előttünk. Megkapóan rajzolja meg Mátyás király kapcsolatát természetes fiával, Corvin Jánossal és annak az asszonyuk a képét, akit mély szerelem szálai fűzték a nagy királyhoz.

Három percre korlátozták az interurbán beszélgetéseket

A hivatalos lap kereskedelmi minisztériumi rendeletet közöl. A rendelet a belügyi távolsági távbeszélőforgalomban folytatott magánbeszélgetések időtartamát, emennyiben az igénybevett áramkörön más beszélgetés vár lebonyolításra, további intézkedésig három percre korlátozza. Ez a korlátozás nem vonatkozik a hírlapbeszélgetésekre és a hadiüzemek által hadiüzemi érdek megjelöléssel bejelentett magánbeszélgetésekre. A hadiüzemi érdek megjelölés nélkül használatát esetében a postának jogában áll azt a távbeszélőállomást, amelyről a jogosulatlan bejelentés történt, azonnali hatállyal kikapcsolni a forgalomból és felmondás nélkül leszerelni.

Pillanatnyi elmezavarában szörnyű családirtást rendezett egy debreceni iparos

Debrecen. (MTI.): A Kuruc utca 37. szám alatti lakásában Kulcsár Gábor 28 éves szobafestősegéd baltával szétverte 24 éves felesége, 9 hónapos leánya és 46 éves anyósa fejét, majd borotvával átmetesztelte saját torkát. A szomszédok értesítésére kihívott mentők mind a négyet még életben szállították a sebészeti klinikára, ahol először Kis Gáborné — Kulcsár anyósa, — később 9 hónapos lánykaja, végül felesége is meghalt. Kulcsár még életben van, de állapotát válságosnak mondják. A nyomozás megállapítása szerint a véres cse-

mény szemtanúja volt egy 8 éves kislány, akit Kulcsárné szülei menhelyről vettek magukhoz. A kislány elmondta, hogy Kulcsárék között sohaem volt nézeteltérés, de kedden és szerdán valami csekélység miatt szót váltás keletkezett és akkor játszódott le a véres családirtás. A kis szemtanút azért kímélték meg a gyilkos, mert nem tartozott a családdhoz. A tragédia okát nem tudták megállapítani, de kétségtelen, hogy a családirtást pillanatnyi elmezavarban követte el Kulcsár.

SZÍNHÁZ

AZ ELSŐ

— Bemutató a Szigligeti Színházban —

Az Új Magyar Színházban már a két-századik előadáshoz közeledik Kerecsendi Kiss Márton „Az első” című színdarabja, amelyet a Szigligeti Színház csütörtökön este mutatott be. A darabról annakidején igen szigorú bírálatok jelentek meg a fővárosi sajtóban. Szabályosan megismétlődő jelenség ez, valahányszor új magyar szerző jelentkezik a színpadon. Nyilván politikai szempontok is érvényesültek a fiatal bicskei tanító első színművével szemben, mert Kerecsendi Kiss Márton már ismert filmjében „A harmincadik”-ban is olyan felfogásról tett tanúságot, amely bizonyos baloldali köröket ellenszenvvel töltötte el a vidéki ismeretlenségéből hirtelen felbukkanó tehetség iránt. Súlyosbíto körülmény volt, hogy Kerecsendi Kiss Mártont Páger Antal vette védő szárnyai alá. Ő volt „Az első” lektora, átsimítója s ő háritotta el a darab színehozása elé gördült akadályokat. A nagy színész pedig tudvalevőleg, ugyancsak politikai felfogása miatt, a baloldal feketelistáján szerepel. Útna kellett tehát pártfogoltján is. De akadnak lapok, különösen a jobboldaliak között, amelyek azonnal fellemerték a tehetséget Kerecsendi Kiss Márton munkájában, sőt az egyik fővárosi újság mint magyar Gerhard Hauptmann utódját is a budapesti bemutató után.

Ha ez a megállapítás kissé túlzott is talán, a siker a fiatal szerzőt igazolta. S amióta vidéki színpadokon is megjelent „Az első”, az is kétségtelen, hogy ez a siker nem tisztán az író fővárosi tolmácsolójának, Páger Antal, Dayka Margit, Bulla Elma és Juhász József művészetének tudható be.

„Az első” friss levegőt hoz a színpadra. Mind a három folyton a színpadon jelenléte miatt, de belsővilágosságuk miatt a darabokra már talán meg-

emberek életét, gondjait, problémáit mutatja be, de a szenvedélyek öze-ütközéseit általános emberi szintre emeli s ezzel biztosítja a mai sokrétűvé tagolt társadalom szigorú osztályszemlélet alapján álló tagjainak érdeklődését és együttérzését is a felvonultatott alakok és cselekvéseik iránt. S a gyermek utáni vágy, ami vezérmotívuma a darabnak, minden osztályban egyformán ható erő. Az elsőben Szabó Imre falusi asztalosmester éri céltalannak az életét felesége meddő-sége miatt, annyira, hogy már házas-sága felbontásán gondolkozik. S amikor más faluból summás munkásokkal fiatal leányanya jelenik meg, aki az ő szerelmének gyümölcsét hordozza karján, újra felfohog benne a régi nagy érzés. Már-már dönt is a gyermek anyja mellett, de az események, amelyekben, sajnos, nincs elég lélektani megokoltság, mégis visszatérítik asszonyához, aki boldogan fogadja örökbe a kis fattyút, a leányanya pedig egy többgyermekes özvegyemberhez, a szánta Baloghhoz megy férjhez, aki megható, becsületes ezerelemre gyúlt iránta.

Ha a cselekmény felépítésén érezhető is a kezdő író lapogatózása, az alakok színpadrahozásában és beszélgetésében — néhány papíroszó mondat lezámításával — biztoskezü, kész írónak mutatkozik Kerecsendi Kiss Márton. A hétköznapi életet úde közvetlenséggel jeleníti meg s nagy erőssége a drámai feszültségek művészi fokozása, amivel különösen a második felvonásban jól kiszámított, de erőszakoltnak koránsem látszó hatás ér el.

A nagyváradi előadás sikerültnek mondható. Horváth Jenő nem szolgált meg ugyan elég markánsan a fiatal asztalosmester alakját, de belsővilágosságának ábrázolása már talán meg-

felelő színeket. Barsy Béla szánta Balogh remek teljesítmény. A folyton kedélyeskedő, meleg érzésű derék gazdaembert, akinek szíve csaknem felolvad a gyermekszerepet forróságában és azután tüzet fog a szép fiatal zeletlány közelségében, bensőségesen, élethűen, világosan jellemezte. Egy-egy mozdulatával, tekintetével, hangárnyalatával világokat fejezett ki. Az 5. alakítása jelentő a legmagasabb művészi színvonalat az együttes játékában. Kitérő Hamvay Lucy is az asszony szerepében. Megjelenésében, beszédében természetesen, meggyőző; kitérésében tulusáoktól mentes s mégis hatalmas erejű. Lovasi Klári beszédének színe már kevésbé illeszkedett bele a darab légkörébe. A harmadik felvonásban az ágybanfekvő nagybeteg szavai különösen mesterkelten hangzottak ajkáról. Antal Erzsé idős falusi asszonya teljes illuziót keltő, Ross József részeges asztalos a naturalista alakítás tökélye. Tanay Emil orvosa közvetlen, egyenletes s ki kell emelnünk Kiss Istvánt, aki igen jó volt a szegény falusi boldor hálás szerepében.

A közönség lelkesedéssel fogadta a darabot, nyilteznai tapsokkal is több ízben kifejezte tetszését az író gondolatai és a színészek játéka iránt és felvonások végén sokezer hívta a lámpák elé a szereplőket. (*)

Színházi iroda közleményei

„AZ ELSŐ” PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON ESTE 6 ÓRAKOR
Hétfőn Kossuth emlékünnepet rendez a színház

Pénteken este pontosan 6 órai kezdettel, A-bérletben megy Kerecsendi Kiss Károly: Az első című színdarabja, mely az Új Magyar Színházban már elérte a 175-ik előadását is, telt nézőterek mellett. Szombaton este 6 órakor bérletszűnetben kerül színre. A díszletet Kovall István festette.

Szombaton délután 3 órakor, olcsó helyárrakkal kerül színre az idény kimagasló sikerű operett újdonsága, a *Fekete Péter*.

Vasárnap délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár* van műsoron olcsó helyárrakkal.

Gül baba, gyönyörű muzsikájú operett vasárnap este 6 órakor, a bemutató előadás pompás szerep osztásában kerül színre.

Kossuth Lajos halálának ötven-éves évfordulója emlékeztetere hétfőn este 6 órai kezdettel *Kossuth-emlékünnepelet* rendez a színház, a Nagyváradi Filharmoniai Társaság zenekarának közreműködésével. Emlékbeszédet mond: *Daróczy Kiss Lajos*.

MŰSOR:

Pénteken este 6 órakor: *Az első* — A-bérlet.
Szombaton délután 3 órakor: *Fekete Péter*.
Szombaton este 6 órakor: *Az első*.
Vasárnap délután 3 órakor: *Egy boldog pesti nyár*.
Vasárnap este 6 órakor: *Gül baba*.
Hétfőn este 6 órakor: *Kossuth-emlékünnepelet*.

Páctalija a kezesztény ipact!

Felhívás Nagyvárad város területén lakó és gazdasági cselédeket tartó gazdákhhoz

Nagyvárad thj. város adóhivatala 1932—1944. sz. alatt az alábbi felhívást adta ki:

Nagyvárad thj. város adóhivatala a m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur 81.2000—1944. IX. 2. számú rendelete alapján felhívja a gazdasági cselédeket (szegődményes iurosokat) tartó gazdákat, hogy gazdasági cselédeiket az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél való biztosítás végett a városi adóhivatalnál (fsz. 18. sz. szoba) a megállapított évi 5 (öt) pengő egyidejű lefizetése mellett, f. évi március hó 25-ig jelentsék be annál is inkább, mert amennyiben a hozzájárulási díj 1944 április hó 1-ig befizetést nem nyerne, úgy esetleges baleset esetén az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézettől kártalanítás nem követelhető és a gazda e mulasztásból eredő kárért a sérült gazdasági cselédnek teljes kártalanítási felelősséggel tartozik még abban az esetben is, ha a baleset megtörténtében vétkesség nem térhető.

Ugyancsak bejelentési kötelezettség alá tartoznak kötelező balesetbiztosítás végett az időnyomkások is (sommás, nyári gazdasági cselédek), feltéve, hogy alkalmaztatásukkal az 1907. évi XLV. t. c. 1. §-ban meghatározott gazdasági cselédi jogviszony létesült. Ehhez kötelező a gazda az ilyen munkásokat azok szolgálatának tényleges megkezdésétől számított 15 napon belül a városi adóhivatalnál szóban, vagy írásban bejelenteni, valamint az évi 5 pengő hozzájárulási díjat egyidejűleg lefizetni, mert ha ezirányú kötelezettségüknek az előírt időben nem tennének eleget, baleset esetén e munkavállalóknak, illetőleg ezek jogutódainak szintén teljes kártérítéssel tartoznak éppen úgy, mintha gazdasági éves cselédjük baleset esetére szóló biztosítását mulasztották volna el.

Nagyvárad, 1944 március 21.
vitéz Morvay Árpád s. k.,
adóhiv. főnöke.

Ingyen építette fel a házát — hálaból följelentette

Nagyvárad, márc. 24. Pünköszt József biharkeresztesi építész ingyen felépítette özv. Pápa Lajosné házát. miután annak fia több éven át nála dolgozott, most pedig katonai szolgálatot teljesít. Ő járta ki az engedélyt is a ház építéséhez és ő szerezte meg a szükséges cementet is 5 pengő 60 filléres áron.

Amikor az építkezés befejeződött, özv. Pápané — nyilván hálaból — följelentette Pünköszt Józsefet, hogy egy zsák cementjét ellopta. A cement árát pedig — följelentésében — a tényleges vételár, 5 pengő 60 fillér helyett 30 pengőben tüntette fel.

A biharkeresztesi kir. járásbíró megállapította Pünköszt József bűnösségét és 2 heti fogházra ítélte.

Pünköszt József fellebbezett az ítélet ellen s ügyét ma délelőtt tárgyalta felső fokon a kir. törvényszék. A kihallgatott tanúk vallomása alapján a bíróság büntetéseljárás hiányában fölmentette Pünköszt Józsefet a lopás vádjáról és annak következményei alól. Az ítélet jogerős.

Néhány szó Kiss Ibolya é

Érdekes könyv jelent meg a közelmúltban a könyvpiacra. A könyv címe: *Nagy cél, ezerzöje pedig Kiss Ibolya*. A könyvet lapunk más helyén ismertettük. Erről a könyvről és Nagyváradon nagyon is jól és kedvezően ismert íróról beszélgetünk dr. Kiss Endre ipartestületi főjegyzővel, — aki az ismert nevű író fiúja.

— Nővérem „mellekese”, — jegyzi meg dr. Kiss Endre — orvosnő és feleség. Polgári nevén Laezkóné, dr. Kiss Ibolya. Az orvosi diplomát Budapesten szerezte, majd mint orvos hosszabb időn keresztül Franzensbadban praktizált. 1938-ban aztán Liptószentmiklósról költözött és férjével jelenleg is ott él. A világviszonylatban is számtalán furdóhelyen szerzett széleskörű és előkelő „pacientúra” mellett is tudott azonban magának időt szakítani, hogy írogasson s mindjárt első könyve, a *Diridongó*, feltűnést keltett. Ez a könyv egyébként, úgy emlékezem, Pozsonyban jelent meg. Második könyve: *Erzsi tekintetes asszony*, az írói siker mellett már némi anyagi eredménnyel is járt. Ez a könyv — amely tudvalevően az *Ember tragédiája* „Muzsájának”, a szerencsétlen végű *Madách Im-*

róné Fráter *Erzsébetnek* sorsával foglalkozik. — ugyanis több ezer példányban kelt el.

— A *Nagy cél*, amely szintén Budapesten jelent meg. Mátyás király életét a fiának, a lipitói hercegnek és Mátyás feleségének, Beatrixnak harcát viszi az olvasó elé. A könyv alap gondolata a „nagy cél”, a Mátyási gondolat: Dunavölgye népeinek egyesítése Magyarországgal vezetése alatt...

Emlékeznünk a könyv utolsó soraira, milyen finoman sejteti az író az eszméi harc elbukását egy dunai képből, amint a folyó kanyarog végtelen Mohács felé.

— Az említett könyveken kívül, — fejezi be a mondottakat dr. Kiss Endre — nővérem számos rádiódarabot is írt. Ezeket mind előadták és a darabokban *Tökés Anna* és *Kiss Ferenc* szerepelt. És még egyet: alig van, vagy talán nincs is a nővéremnek egyetlen írása sem, amelyből ki ne esendülne a lokalpatriotizmus. Egy-egy sor minden könyvében, így a jelenlegiben is, a Mátyás korában különösen jelentős kultúrvárosra, Nagyváradra, illetőleg az akkor még egyszerűen csak „Váradra” utal. (h. i.)

SPORT

Elmarad a Budapest—Bécs városközi labdarugó mérkőzés

Igy teljes bajnokj forduló lesz vasárnap. Nagyvárad a szegedi Tiszát látja vendégül. Tegnap délután edzést tartott a NAC

(Nagyvárad.) A rendkívüli állapotokkal járó idő a sport vonalon is érezteti olykor hatását. Ezt tapasztalhatjuk most a vasárnapra tervezett mérkőzésekkel kapcsolatban is. Először úgy volt, hogy csak a Zágráb—Magyar vidék válogatott mérkőzés marad el, tegnap azonban úgy fordult a helyzet, hogy a Budapest—Bécs városközi válogatott találkozó is későbbi időre halasztódik. Ez a változás arra az elhatározásra vezette az MLSz vezetőségét, hogy a szabaddá vált vasárnapra előre hozza a tavaszi idény fordulóját. A határozatról távbeszélőn értesítette a szövetség az egyesületek vezetőségét.

A hírt örömmel vette Nagyvárad sportközönsége, mert, ha már nem mehet a 8 NAC-játékos Zágrábra, legalább itthon látja játszani kedvenceit. A vasárnapi ellenfél a Tisza-iesz és tekintettel, hogy a szegedi csapat is erősen benne van a kieső zónában, nagy harcra lehet számítani, hiszen számára akár csak egy pont is életszükséglet.

A megváltozott sportműsorról beszélgetünk Krüger Károly sportigazgatóval és ezeket hallottuk:

— Az utolsó pillanatban érkezett a szövetség értesítése, hogy teljes forduló lesz vasárnap. Ugyanis a NAC mindenképpen látszott volna vasárnap és már tárgyalásokat folytattunk különböző csapatokkal egy barátságos mérkőzés érdekében. Természetesen sokkal értékesebb volna, ha a bajnokj találkozó, mert érthetően, jobban látnánk a szűkebb körben. A szegedi Tisza szereplése iránt meg különösképpen

kíváncsi a közönség, mert mindent el fognak követni, hogy csak legalább egy pontot is elraboljanak Váradról, ez pedig azt jelenti, hogy igen nagy iramúnak ígérkezik a mérkőzés.

Tekintettel a vasárnapi bajnokj fordulóra, komoly kétkapuz edzést tartott tegnap délután a NAC. Csak a kis pályán gyakoroltak a fiúk, mert a nagy gyept lehangerezték és kimélik a vasárnapi mérkőzésre. Rónay Ferenc edző ezeket mondta az edzésről:

— Diák-játékosaink elfoglaltságuk miatt hiányoztak, így csak hetes csapatok játszottak egymás ellen. Jól mozogtak a fiúk, sérült nincs, így remélhető, hogy vasárnap is szép, nagyvámú mérkőzést láthatunk.

Kövári és Frigyes tizmenes találkozója nagy esemény lesz az ökölvívásportban

Vasárnap délelőtt folytatják a hivatásos ökölvívó viadalt a Sportcsarnokban. A Córa-nagydióút folyó hivatásos ökölvívó verseny ötödik fordulóját vasárnap délelőtt kezdik a Sportcsarnokban. A viadalt műsorán ismét négy mérkőzés szerepel, ezek közül kettő ren-

kívül izgalmasnak ígérkezik.

A vasárnapi verseny két csemegejét a Frigyes—Kövári tizmenes és a Szolnoki—Szigeti nyolcmenetes mérkőzése. Mindkét összecsapás roppant keménynek és izgalmasnak ígérkezik. Frigyes volt amatőr Európa bajnokunk eddig minden mérkőzését megnyerte, de nem veszett eddig versenyt Kövári sem, pedig már négy mérkőzése volt. Talán Kövári váratlan sikereivel még jobban beférkőzött a közönség szeretetébe, mint Frigyes, aki már eleve esélyesként indult.

A másik nagy mérkőzésen is egy volt amatőr Európa bajnok küzd meg nagynevű ellenfelével Szigeti egykori Európa bajnokunk nehéz csata előtt áll vasárnap. Szolnoki hivatásos pályafutását két kiütéssel győzelemmel kezdte. Formája olyannak látszik, amivel a legnagyobb sikert — Szigeti legyőzését — is elérheti.

A harmadik mérkőzés keretében Deli, a hivatásos váltósúlyú bajnok hatmenetes küzdelmet vív Takácsal. A negyedik pár még nem ismeretes.

A hivatásos ökölvívó viadal vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődik a Sportcsarnokban. A verseny jegyei csütörtöktől már kaphatók a szokott elővételi helyeken.

Vasárnap rajtol a Törekvés

Vasárnap játssza első bajnokj mérkőzését a Törekvés. Ellenfele a Nagykárolyi AC lesz. A mérkőzéssel kapcsolatosan ezúton hozzá a Törekvés valamennyi játékosának tudomására, hogy holnap, szombat este 7 órakor rendkívüli fontos ügyben játékos értekezletet tart a csapat edzője. A vasárnapi csapatot ekkor állítják össze.

Kedden közgyűlést tart a város törvényhatósági bizottsága

(Nagyvárad.) Kedden, 28-án, délután közgyűlést tart a városi törvényhatósági bizottság. A közgyűlés két részből fog állni. Az első ünnepélyes részt Kossuth Lajos emlékének szentelik. A Hízekegy elmondása után, a polgármester javaslatot tesz a nagy államférfiu emlékének méltó megörökítésére, majd a postások énekkara elénekli a „Kossuth Lajos azt üzenté” kezdetű dalt. Az ünnepélyes közgyűlés utáni szünetben a bizottsági teremben kézzelírt emlékre teszik Kossuth Lajosnak a nagyvárad levéltárban őrzött leveleit. E levelekben Kossuth nagy elismeréssel nyilatkozik Nagyvárad eleve, tüktető életéről s felelt iparáról és kereskedelméről. A közgyűlés második részében a rendes tárgysorozat letárgyalása következik.

Szent László nyomda R. T. Nagyvárad

Szép betűkkel berendezett könyvnyomdája készít mindenre való nyomtatványokat, izléses kivitelben.

Rendeléseket felvesz telefonon is a nyomda. Telefon 12-27.

Budapest és Berlinben is találkoznak az idén a magyar-német válogatott atléták

Mint ismeretes, lovag von Hall Karl, a német atlétikai szakhivatal vezetője balkáni előadó körutjáról hazafelé menet, hosszabb időt töltött a magyar fővárosban. A német szakférfi budapesti tartózkodása alatt tárgyalásokat folytatott a magyar szövetség elnökségével, a két ország atlétikai kapcsolatainak újbóli kiépítésével.

A tárgyalásokról és annak eredményeiről Vangel Gyula dr., a Magyar Atlétikai Szövetség elnöke az alábbiakban tájékoztatott bennünket:

— Von Halltal, a német szakhivatal kiváló vezetőjével folytatott megbeszélésünk a legnagyobb megértésben és a régi barátságunkon alapuló együttműködésünk jegyében folyt le. A német vezetőférfival való tárgyalásaim során sikerült megállapodnunk abban, hogy ha a mostani változott viszonyok közepette a két ország válogatott atlétái pillanatnyilag teljes létszámmal nem is találkozhatnak egymással, a német-magyar atlétikai sportkapcsolat, hasonlóan a tavalyi őszi budapesti találkozéhoz, az idén is fenntartjuk, sőt megszépítenénk ki is építjük.

— Tárgyalásaink során véglegesen megállapodtunk, hogy az idén két alkalommal találkoznak majd a két ország válogatott versenyzői, köztülben 19—15 atlétából álló csoportjai. Az első összecsapás

szeptember elején, a svéd-magyar után lenne Berlinben, vagy Münchenben, a másik szeptember vége felé Budapesten kerülne sorra.

— A budapesti versenyt egyébként igen nagyszabásúnak tervezzük. A német-magyar versenyzőkön kívül ugyanis a legjobb holland és dán atléták rajtjára is számíthatunk szeptemberben.

— Remélem, sikerül nyélbeütünk a négy nemzet atlétáinak budapesti találkozóját és akkor igazán „békébeli” küzdelmekben győnyörködhet majd a hazai sport-szerető közönségünk.

Ha ez a valóban nagyszabású találkozó létrejön, akkor az idei évadban a svájci és a svéd atlétákon felül a német, dán s a holland versenyzők legjobbjait láthatjuk majd a budapesti rajton.

Szolgáltatós gyógyszertárak: II. CSOPORT:

- ARANYASZ gyógyszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.
- FEHER KERESZT gyógyszertár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.
- SZENT LÁSZLÓ gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs L.) 19-29.
- MEGVALTO gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-61.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

RÁDIÓ

SZOMBAT, MARCHIUS 25. Budapest I.

- 8.00 Szózat. Reggeli zene.
- 9.00 Szórakoztató zene.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Bányavárosi Szent Anna plébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Brisits Frigyes tanügyi főtanácsos mondja.
- 11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsa-terem lévő görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet dr. Papp György kanonok mondja.
- 12.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 12.30 A Budapesti Hangverszenyzenekar.
- 13.00 Buda Aladár verseiből ad elő.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 Részletek Buday Dénes operettjéből.
- 16.10 Nyisztor Zoltán beszél a társadalmi rend alapjairól.
- 16.25 Sovinszky László szalonzenekara.
- 16.55 Hírek.
- 17.00 Magyar nóták.
- 17.40 Szabó Zoltán csevegése.
- 18.00 Beethoven: Tavaszi szonáta.
- 18.40 Kültügyi tájékoztató.
- 18.50 Hírek.
- 19.00 Magyar zeneszerzők felőrája.
- 19.30 Hangképek innen-onnan.
- 20.00 Esti éta a fővárosban sok muzsikával és vidámsággal.
- 22.40 Ki mit szeret?

Budapest II.

- 10.00 Jó reggelt!
- 10.00 Mezőgazdasági felőrá.
- 10.25 Zenekari muzsika.
- 10.55 A Rádiózenekar V. nyilvános hangversenyének közvetítése.
- 11.50 Magyar nóták.
- 12.20 Szórakoztató muzsika.

VASÁRNAP, MARCHIUS 26. Budapest I.

- 7.30 Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.45 Öszinte beszéd.
- 9.00 Református leányiskola és Szent-

rom-utca 5. számú templomból. Igét hirdet dr. Ravasz László püspök.

- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István bazilikából. A szentbeszédet Barkóczy Sándor mondja.
- 11.10 Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Igét hirdet Kemény Lajos budapesti esperes.
- 12.20 Levente-műsor.
- 13.00 A rádiózenekar műsorából.
- 13.45 Időjelzés, hírek, vízállásjelentés.
- 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.
- 15.45 Utry Anna és Orbán Sándor énekel, kíséri Toki Horváth Gyula cigányzenekara.
- 16.10 Wass Albert elbeszélése.
- 16.55 Hírek.
- 17.00 Honthy Hanna emlékkönyvéből.
- 17.40 A Magyar Aero Szövetség előadásorozata.
- 17.55 Hanglemezajándékok.
- 18.10 Török Sándor beszél a felnőttek játékaról.
- 18.30 Kelly Anna énekel.
- 18.50 Hírek.
- 19.00 Négyzetes. Kállay Miklóssal a könyvtárszobában. Az íróval beszélget Budinszky Sándor.
- 19.40 Művészek a nyugdíjas színészekért.
- 20.50 Hangképek a Budapest-Béce válogatott labdarugómérkőzéséről.
- 21.10 Magyar zeneszerzők felőrája.
- 22.40 Szórakoztató muzsika.

Budapest II.

- 9.00 Jó reggelt!
- 11.40 Muzseumi matiné.
- 15.00 Magyar Revü Táncezenekar.
- 16.00 A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése.
- 17.25 Cherubini: D-dur szimfónia.
- 18.05 Az Operaház előadásának közvetítése: Aida.
- 18.20 Ráth-Végh István csevegése.
- 19.20 Sajtó Károly csotakertje. Előadás.
- 20.15 Dr. Gardonyi Albert előadása.
- 22.00 Petőfi József cigányzenekara.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó sürgősen magánház nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-71. 728

Hodossy Miklós-utca 19. alatti kétszobás, előszobás, fürdőszobás nagykertű, nagytelkű magánházamat elköltözés miatt eladom. — Megbízotam: Jelinek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 722

Használt babakelengye eladó. Halászu. 39. ajtó 3. 720

Römkövet megvételre keresek. Cím: Akadémia-u. 6. 785

Lebontásra való épület eladó. Bővebbet vitéz Tarr Sándor, Szacsavay-u. 17. 784

Megvételre keresek 1 HP villanymotort 42 periodusú 110 Voltos váltóáramra. Sziklay Antal nagykereskedő, Máramarossziget. 791

Eladó Mezőpéterden egy 500 négyzetméterre fekvő urilak, a hozzátartozó mintegy 1200 öles udvarral és 1200 öles gyümölcsös kanyhakerettel együtt. — Cím a kiadóban. 712

Most adja el használt ruháit és holmijait, mert magas árat kap érte a Rekordban. — Ugyanott jót és olcsón vásárolhat. Hlatky-u. 14. 699

Kombinált és hálószobák, konyhák, rekamierek. Verő asztalosnál Kapucinus-u. 11. 719

Alma kórházak, cukrázások részére olcsón beszerzhető. Szacsavay-utca 17. pincében. 620

Teljesen jókarban lévő fehér konyhabutor eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 131

Keszthelyi Zoltán-utca 109. sz. ház eladó. 793

Kis gyalupad, 2 darab méhkaptár kerettel és egy fehér, nagyon szép ágyterítő eladó. Vérmező-utca 22. Vártemplom. 729

Eladó harmonium, Angsztei gyárt. 2 sípsor, 11 regiszter, teljesen új 2700 pengőért és egy Stingli pianina kifogástalan állapotban 6000 pengőért. Megtekinthető Kaszárnya-u. 6. délután 3 órától. 727

Külföldre

Fertőtlenítést, poloska, moly és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 726

Paragazsal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 684

Kéziszívással nőiszövet és sál szövését vállalom. Tóth Jánosné, törvényszék, magánlakás. 737

Új kerékpárok és javítások Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5. 672

Diszpárna, függöny montirozást, régi felújítást vállalom. Kötők, horgolók, ooska szövetet átalakítok, gyermekruhának is. Bontott harinyaszárból újat fejelek. Bodáné kézimunkaüzlete, Kossuth-utca 18. 783

Gyümölcsfák, rózsatövek, futónövények, örökzöldek, Viktória kertészetben, Balassa-tér. 796

Könyvelést, üzleti könyveinek felfektetését, vezetését, ügyvitel szervezést és felülvizsgálást szakszerűen és lelkiismeretesen intézi, adóügyekben felvilágosítást, segítséget nyújt Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 5. Telefon hívószám 29-26. 523

Allás! nyec

Több nyelvet beszélő középkora volt közigazgatási tisztviselő elhelyezkedést keres. Cím a kiadóban. 724

Ügyes kereskedősegédet fűszer, gyarmataru kis- és nagykereskedésbe azonnal felveszek. Sziklay Antal, Máramarossziget. 790

Két igaz kocsist felveszünk. Jelentkezni lehet Váradi Malomban Kocsán János-u. 21. sz. 731

Kereskedelmi érzékkel bíró érettségizett, jó családból való, lehetőleg nyelveket beszélő, intelligens keresztény tisztviselőt keres helyi nagyvállalat. Ajánlatokat Curriculum vitae-vel „Tehetség érvényesül” jellegre kiadóba, 787

Pályázati hirdetés

Kolozs nagyközségénél egy segédjegyzői állásra pályázati hirdetek. (Lásd Budapesti Közlöny 283-1943. sz.)
A pályázati kérvényt Kolozs vármegye alispánjához kell címezni, Természeti ben lakás a község háza épületében biztosítva.

JÓKARBAN lévő 4 kerekű kézikocsit megvételre keresünk. Ajánlatot Szent László-nyomda, Szilágyi Dezső-u. 5. alá kérünk. 777

15-16 éves leány felvétetik tanulónak a Szent László-nyomdában, Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Péter Sándor, Mussolini tér, városi sörház, italmérésben jártas csapat felvesz. 722

Az Ipartestület Ruházati Szakosztálya tisztviselőt keres, lehetőleg nyugdíjas, Jelentkezni Kovács Antal, Teleki-u. 9. 725

Munkásnöket felvesz a Vegyi és Élelmiszeripari r. t., Anyos Pál-u. 2-6. 725

Allást keres

Vidékre gyermek mellé keresztény nyelvtanításhoz hozzáértő nyelveket beszélő fiatal leány állást keres. Címeket „Jó bánásmód, kevesebb fizetés” jellegre kiadóba. 732

Tisztviselő Barátkán v. környéken község háznál, magánvállalatnál állást keres. Címét a kiadóba kér. 730

Lakás

Intellektuális foglalkozású férfi személy, csendes, tisztá butorozott szobát keres. Címeket a kiadóba kér. 726

Oktatás

Olasz, latin nyelv tanítását vállalom. Esetleg kezdőknek angol, német nyelvtanítást is. Cím a kiadóban. 707

Szabó Ferenc GYORSIRO. és GEPÍROISKOLÁJA, Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941-42.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 29-78.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felelős kiadóvezető: Dr. Paál Árnád főmunkatárs. A kiadásért felelős: Dr. Virág Jeromos főmunkatárs. Szent László-nyomda R. T. igazgatója.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.